

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

48'inci Toplantı
10 Mayıs 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu Tasarısı (1/949)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

48'inci Toplantı

10 Mayıs 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.03'te açıldı.

6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu Tasarısı (1/949) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 12.40'ta toplantıya son verildi.

10 Mayıs 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.03

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 48’inci Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu Tasarısı (1/949)

BAŞKAN - Gündemimizde 6771 sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu Tasarısı bulunmaktadır.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Başbakan Yardımcımız Sayın Bekir Bozdağ’a söz vereceğim.

Sayın Bakan, süreniz beş dakikadır.

Buyurunuz lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; bildiğiniz gibi, 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylaması sonucu halkımız parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişi kabul etmiştir. Anayasa değişikliğinin ilgili maddesinde Anayasa değişikliğine ilişkin uyum maddelerinin en geç altı ay içerisinde çıkarılacağı öngörülmüş. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi gerektiren hususların ise yeni seçilen Cumhurbaşkanının göreve başlamasından sonra çıkarılması öngörülmüştür ancak seçimin erkene alınmış olması ve aynı zamanda bu konudaki kanunların taranması ve diğer mevzuatın taranması çok büyük zaman almıştır ve bu süre içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine uyum yasalarını sunma imkânı maalesef olamamıştır.

Elimizdeki rakamlara göre, uluslararası antlaşmaların uygun bulunmasına dair kanunlar dışında şu anda yürürlükte 879 kanun, 80 kanun hükmünde kararname bulunmaktadır. Tabii, bunların içerisinde çerçeve yasalar ile herhangi bir kanunda değişiklik yapan kanunlar yok. Temel, kod kanun olarak ifade etmek istiyorum: 879 kanun, 80 kanun hükmünde kararname vardır. Hükmünü icra eden kanunlar, içeriğinde değiştirilecek hüküm bulunmayan kanunlar, kanun hükmünde kararname yetki kanunları, Millî Mücadele kanunları ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnameler yetki kanunu kapsamı dışında bulunmaktadır, inkılap kanunları da yetki kanunu kapsamı dışındadır.

Yaklaşık olarak yetki kanunu kapsamında değişiklik yapılacak kanun sayısı 521 şu anda. Bu rakam artabilir, eksilebilir. Kanun hükmünde kararname sayısı 40, yapılan taramalar sonucunda. Bu da dediğim gibi artıp eksilebilir. Madde bazında kaldırılacak madde sayısı 2.483 ve değiştirilecek madde sayısı da 2.470 olarak şu anda yaptığımız tespitler çerçevesinde görülmektedir. Ama tabii bu taramalar uzun bir zamandır yapılıyor, hem Başbakanlık Kanunlar Kararlar Genel Müdürlüğü hem ilgili bakanlıklarımız, ilgili kurumlarımız bu konularda çok detaylı çalışmalar yaptılar. Seçimin erkene alınması nedeniyle bunları Parlamentoya sunup, komisyonlarda tartışıp Genel Kurulda müzakere ettikten sonra yasalaştırma imkânı maalesef kalmamıştır. Bu nedenle yetki kanunu tasarısını Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmak Hükümetimiz için bir tercih değil, bir zarurettir. Bunun başka da bir çözümü maalesef şu aşamada bulunmamaktadır çünkü 24 Haziranda yapılacak seçimin arkasından seçim sonuçlarının kesinleşmesiyle birlikte muhtemeldir ki işte 5 Temmuz ile 10 Temmuz arasında yeni Cumhurbaşkanı göreve başlayacak ve yeni sistem bütün gerekleri ve kurumlarıyla beraber yürürlüğe girecektir. O nedenle, kanunlardaki bu uyumla ilgili kısımların bu süre içerisinde, göreve başlamadan önce çıkarılması, bazı kavramların, ibarelerin madde metinlerinden çıkarılması, bazılarının uyum hâline getirilmesi, bazılarının yürürlükten kaldırılması gibi birtakım işlerin tamamlanmış olması gerekiyor ve Cumhurbaşkanı göreve başladıktan hemen sonra da diğer Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin çıkarılması gerekiyor. Şu anda Hükümetimizin kurduğu komisyonlar marifetiyle yeni seçilecek Cumhurbaşkanının çıkaracağı Cumhurbaşkanlığı kararname tasarıları üzerinde de ciddi çalışmalar yapılmıştır. Seçilecek Cumhurbaşkanı bunları inceledikten sonra hemen yürürlüğe koyabilecek hâle gelmiştir.

Kanunlarla ilgili taramalar, kanun hükmünde kararnamelerle ilgili taramalar şu an itibarıyla bitmiştir ama bir yandan da acaba eksik var mı, unutulmuş var mı; onun üzerinde de taramalar devam etmektedir. O yüzden, bu yetki kanununu, Parlamentonun seçim nedeniyle de kapanacak olması, 24 Hazirandan sonra yeni sistemin yürürlüğe bütün gerek ve teşkilatıyla girecek olması nedeniyle huzurlarınıza bu tasarıyı getirmek zarureti hasıl olmuştur. Komisyonumuz uygun görür, Meclisimiz de kabul ederse bu çerçevede Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi uyum yasalarını ve değişikliklerini kanun hükmünde kararnameyle hayata geçirme imkânımız olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, ben de çok teşekkür ediyorum.

Evet, ilk söz Sayın Temizel'in.

Buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, her ne kadar Sayın Başkan son yıllarda çıkarılan yetki yasalarının yüzde 90'ına yakınının, 88'ine yakınının...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son yıllar değil, ben düzeltebilir miyim?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bütün yıllar.

BAŞKAN – Çıkarılan yetki kanunlarının tamamı.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) - Son yıllarda bir tane çıkmış, o da bizde olduğuna göre yüzde 100'ü buraya gelmiş.

BAŞKAN – Evet.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu Komisyonumuz açısından biz eleştirmeyeceğiz çünkü Komisyonumuza duyulan bir güvenin göstergesi olarak aldığımız için biz de bunu aldık, kabul ettik diyoruz. Ancak biz bunu aldık, kabul ettik derken Anayasa Komisyonunun bu konuda kıyamet koparması gerekiyor, mutlaka koparması gerekiyor çünkü çok net bir şekilde Anayasa’nın bir amir hükmünün yerine getirilmesiyle ilgili bir düzenleme yapıyoruz. Kanun hükmündeki kararnamelerle her zaman herhangi bir bakanlığın içerisinde düzenleme yapabiliriz, herhangi bir idari işlemin yürütülmesiyle ilgili işlem yapabiliriz. Onlar hangi bakanlığı ilgilendiriyorsa o bakanlık da hangi komisyonda ise elbette ki o komisyona gelir kanun hükmündeki kararnamelerle ilgili görüşmeler de. Ancak burada direkt olarak Anayasa’yı ilgilendiriyor, bir Anayasa hükmüyle ilgili bu. Dolayısıyla bizim yetkimizde olmadığını net olarak söylüyorum ama dediğim gibi, Meclisin sonuç olarak komisyonudur, görev verildiği takdirde “Bu görevin sizin tarafınızdan yapılması uygundur.” denildiği takdirde, bu açıdan biz Plan ve Bütçe Komisyonu olarak itiraz etmiyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir Anayasa değişikliği yaptık. Ülkemizdeki sistem değişikliği net bir şekilde ortaya konuldu, yasa yürürlüğe girdi ve belirli bir süre sonra da Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte Meclisin de yenilenmesi gerçekleştirilmek suretiyle bu yeni rejime geçilmesi anayasal olarak kabul edildi. 21/1/2017 tarihinde çıkarılan 6771 sayılı bu Yasa’nın 17’nci maddesinde net olarak bir hüküm yer aldı, sadece (b) fıkrasını okuyorum: “Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu kanunla yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis içtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri yapar.” Yapar, “Yapabilir.” demiyor, “Yapılır.” demiyor, “Yapar.” diyor. Anayasa’nın amir hükmüdür, emredici hükmüdür. Yayınlanması tarihinden itibaren altı aylık süresi ne zaman doluyor? Haziran ayında doluyor, geçtiğimiz haziran ayında. Yani onun üzerinden neredeyse bir yıla yakın bir süre geçmiş, kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıla. Bu bir yıl içerisinde Anayasa’nın amir hükmünün yerine getirilmemesinin mutlaka bir karşılığı olmalı, müeyyidesi olmalı, bu olmadan olmaz. Ceza Kanunu’nu bütün bir gece tarayıp durdum “Nasıl bir suç bulabilirim bununla ilgili olarak.” diye. Doğru, yazılmamış, o nedenle de zaten Anayasa’nın bir sürü maddesi yerine getirilmeden duruyor yerinde. Ancak tarihe not düşme adına ben buna bir isim buldum burada. Meclis ihmal suretiyle Anayasa ihlali yapıyor, kendisine net olarak verilmiş bir görevi ihmal ediyor, ihmal etmek suretiyle de Anayasa suçu işliyor.

BAŞKAN – Dayanağı Anayasa ama değil mi yetki kanunlarının?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet.

Bunun yanında, bu yasa maddesi yürürlüğe girdiği andan itibaren yani altı aylık süre işlemeye başladığı andan itibaren bakanlıkların, Hükümeti temsil eden bakanların her birisinin kendisiyle ilgili bu değişikliklerin hepsini anında taraması... Bu olay öyle aylarca falan sürecek bir olay değildir Sayın Bakanım, bir kişiye verirsiniz aylarca sürer ama bunu 30’a yakın bakanlığa dağıttığınız andan itibaren bunun süresi kıyamet kopsa bir aydır, kıyamet kopsa, hızlı yaptığınız takdirde de süreleri bellidir. Kaldı ki rahmetli Kahveci zamanında bütün bu kanunların hepsinin taramasıyla ilgili çok iyi bir dokümantasyon vardır Başbakanlıkta. Onlar da kullanılmak suretiyle hangi maddelerin direkt olarak bununla ilgili olduğu konusu çıkarılır, o konularla ilgili çalışmalar bitirilir, Bakanlar Kurulu bunların hepsini toplar, Meclise getirir, Meclis de Anayasa görevini yerine getirdi, bu olmadı; bunun olmamasının bir nedenini anlatmak gerekiyor. Yani “Bütün bunların hepsiyle ilgili çalışmaları kamuoyunun önünde, milletin temsilcilerinin önünde tartışmalıyım, bir kanun hükmündeki kararnameyle sıkışık bir döneme getirelim.” denilirse eğer bu başarıldı, başarılmış olan bu. Burada oturup da bu kanunun yapılması konusunda herhangi bir sıkıntımız olmayacağını net bir şekilde söylüyorum, yaparız bunu. Nitekim zaten Anayasa Komisyonundan arkadaşlar birazdan buraya dolacak hepsi çünkü “Madem görev orada

görülyüyor, bizim de yerimiz orasıdır.” diyecekler ve gelecekler. Dolayısıyla bunlar burada yapılır, konuşulur ama öncelikle bu görev ihmalinin ciddi anlamda Cumhurbaşkanlığı tarafından araştırılması gerekiyor. Niye yerine getirilmedi? Normal koşullar içerisinde bir erken seçime gidilmesinin, bunun sonucu bir gensorudur, Anayasa’nın amir hükmünü yerine getirmeme nedeniyle Hükümet hakkında verilecek bir gensorudur. Bunun başka bir yolu yok yani bizim Anayasa’mızda başka bir denetim mekanizması oluşturulmamış. “Böyle bir olayda yerine getirmiyorsun madem, gensoru veririm.” diyorsunuz. Zamanına falan bakmadan belki de biz de Anayasa ihlalinin içerisinde yer almamak için böyle bir gensoru verilme gerekliliğini duyacağız. Görevin yerine getirilmemesi konusunu burada birdenbire bir cümleyle geçiştirilecek bir olay olarak görmemiz gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum.

Zaten 4 tane maddemiz var yürütme, yürürlükle ilgili ama özellikle yürürlükle ilgili olarak kısımda bir şeye hemen başlangıçta dikkatinizi çekmek istiyorum Sayın Başkan: Bu yetkinin süresiyle ilgili. Ne zamana kadar kullanılacak? Cumhurbaşkanının yemin ederek göreve başlamasıyla başlayacak, bu olmaz. Biliyorsunuz, daha önceki şeyimizde de Cumhurbaşkanımızın yemini özel nedenlerle geciktirildi. Demek ki Cumhurbaşkanının ne zaman yemin edeceği konusunda bizim Anayasa’mızda çok net bir hüküm yok ortalıkta. Dolayısıyla bu olay uzun süre geciktirilerek bu düzenlemelerle, bu şekilde düzenlemelerle işlem yapılmaya falan kalkılması olasılığını da bu kanunun yürürlük maddesiyle ortadan kaldırmamız gerekiyor. Bunun süresi, Cumhurbaşkanının yemin ettiği andan itibaren olay bitiyor ama yeni kararname çıkarma yetkisi, kararname çıkarma yetkisinin seçimlerin yapıldığı tarihe kadar olması gerekliliğini ortaya çıkarır. Bu, hem objektiflik açısından hem de herhangi bir değişim hâlinde çok büyük sorun yumakları yerine kendileri tarafından çözülecek olan idari işlemlerle ilgili düzenlemelerin ilgililere bırakılması açısından da etiktir, hakkaniyete de uygun bir düzenlemedir.

Diğer karışıklık, maddenin görüşülmesi sırasında söyleyeceğimiz bir konu da kapsamda ilgili. Kapsamı Sayın Bakan söylediler ancak maddenin içerisinde kapsamının sınırlarını bile doğru dürüst tayin edemeyeceğimiz çok geniş bir maddeyle sınırsız hâle getiriyoruz. Teker teker nerede değişiklik yapılacağını bildirmemizin ötesinde “Bunların dışında...” diye başlayan bir cümleyle bu konuyla ilgili olarak ne kadar değiştirilmesi gereken şey var ise bunlarda da değişiklik yetkisi veriyoruz. Bu kadar geniş kapsamlı bir değişikliği daha önceden Anayasa Mahkemesi bu tür düzenlemelerde her zaman yetki aşımı olarak gördü ve durdurdu, Anayasa’nın 87 ve 91’inci maddeleri açısından sorunlu buldu ve durdurdu. En son gönderilen yetki yasasının içerisinde de çok ilginç bir durum ortaya çıktı. Yetki aşımıyla ilgili olarak oylama 7-7 berabere bitti. Sonra, Başkan daha önceki oylamalarda karşı tarafta oy kullanmasına yani yetki aşımı lehinde oy kullanmasına karşın bu defa tercih hakkını tersine kullandı “Yetki aşımı değildir.” dedi. O şekilde Anayasa Mahkemesinden kurtulmuş olan bir madde hâline geldi, cümle olarak aşağı yukarı aynı yazılmış çünkü bunun içerisine.

Ortaya çıkan zorunlulukta devletin boşluk kabul etmeyeceği gerçeğinden hareketle bu düzenlemenin yapılması konusunda elimizden geleni yapacağız. Ancak bu üç tane temel uyarının bu Komisyonunda, bu iyi niyetli çalışma içerisinde mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyoruz, tartışılabilir, yanlış da düşünüyor olabiliriz ama mutlaka konuşulması gerekir diyoruz.

Sayın Bakana beş dakika verilen yerde galiba biz de zımni olarak aynı süreyi kullandığımızı varsayarak şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) –Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, doğrusu, söyleyeceğim bazı şeyleri, birçok şeyi Sayın Temizel yaptı ama genel hatlarıyla şunu ifade edeyim: Bir kere, neden bugün buradayız? Niye Plan Bütçe Komisyonundayız? Neden seçime bu kadar kısa bir süre kala yetki kanunu, KHK'ler için Bakanlar Kuruluna yetki veriyoruz? Bütün bu soruların cevabı yok. Bu, açıkça, bugün bu toplantıyla ve burada Plan ve Bütçe Komisyonunda bu maddeyi tartışıyor olmamız hepimizin iradi olarak Anayasa'yı ihlal etmemiz... Biz değil tabii ki bu teklifi getirenler Anayasa'yı açıkça ihlal ediyor. Neden? Anayasa'nın 17'nci maddesine geçici 21'inci fıkra eklendi ve bu fıkra ile altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanunla yapılan değişikliklerin gerektirdiği Meclis İç Tüzüğü değişikliği ve diğer kanuni düzenlemeleri altı ay içinde yapması gerektiğini çok net bir şekilde, emredici bir şekilde düzenliyor, hiçbir marj da bırakmıyor yani Meclise bunu başka türlü yapabilirsin şeklinde bir ayrıntı da söz konusu değil. Yine Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleneceği belirtilen değişiklikler de Cumhurbaşkanının göreve başlama tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Cumhurbaşkanı tarafından düzenleneceği de yine emredici şekilde ifade edilmiş.

Şimdi, Sayın Bakanı biraz önce sunumunda dikkatle dinledim oldukça yumuşak bir tonda erken seçimin olması itibarıyla zaman kalmadığı için, hatta "maalesef" lafını kullanarak bugün burada bunu değerlendirmek zorunda, durumunda kaldığımızı ifade etti. Yani şüphesiz onun sözlerine yanıt vermek değil amacım, Anayasa'ya uymak ve gerçekten Türkiye'nin içinde bulunduğu durumda ne oluyor yani biz ne yapıyoruz, buna yanıt üretmek ve Türkiye yurttaşlarının bu konudan bihaber kalmasını da önlemek. Biz muhalefet partisi olarak, HDP olarak şunu biliyoruz: Ne dersek diyelim, diğer muhalefet partileri de ne derse desin iktidar, istedikleri değişiklikleri, ama gece yarısı, ama sabaha kadar, ama hafta sonu çalıştırarak bu Mecliste bütün düzenlemeleri çıkardı, hiçbirine engelleyecek fırsat bulamadık. Nitekim son paketi gece yarısı bir kararla sabah yediye kadar yine çalışarak, oy çoğunluğuyla geçirdi. Peki neden bu gelmedi Meclise? Bu kimin ihmali Sayın Temizel'in dediği gibi? Bence ihmal çok hafif kalıyor. Neden? Yani biz bu kadar değişiklik yaptık, bu kadar uluslararası sözleşme geçirdik, Meclis bu kadar yoğun çalıştı, peki bu kadar hayati bir mesele neden bugüne kadar yasama organının önüne gelmedi, aslında bütün mesele bu.

Şimdi burada Anayasa Komisyonunun görevi açıkça gasbediliyor. Ben daha önce Anayasa Komisyonu üyesiydim. Bir Anayasa'ya aykırılık var ve bu yetki kanununun Anayasa'ya aykırı olduğu her türlü tartışmadan varestedir. Anayasa Komisyonunun mutlaka bunu değerlendirmesi gerekiyordu fakat bugün Plan ve Bütçede değerlendiriliyor. Yine yetkinin süresi, kapsamı... Maddeler sayıldı ama bu maddelerle sınırlı kalmayacağını biz de biliyoruz, sayın Hükümet yetkilileri de, bakanları da gayet iyi biliyor. Daha önce OHAL Kanunu'nda da, OHAL ilan edildiğinde de şu çok net bir söz olarak bütün Türkiye'ye verildi: "OHAL sadece terör ve terör örgütlerine, daha doğrusu devletin kendisine ilan ettiği bir kanundur." dedi ama şimdi OHAL'den etkilenmeyen vatandaş sayısını aramamız ve bulmamız gerekiyor. Bütün Türkiye OHAL'le zaptırap altına alındı.

Şimdi gerçekten çok vahim bir teklifle, düzenlemeyle karşı karşıyayız. Bunun bir sebebi tabii ki bu erken seçim dediğimiz ucube bir karar. Ucube diyorum, neden? Daha Cumhurbaşkanlığı sisteminin altyapısı olmadan, daha altı aylık sürede yetki kanunları verilmeden, daha yeni sisteme dair hazırlık yapılmadan hemen iki ay sonrasına bir erken seçim kararı alındı. Neden alındı? Buna ilişkin tatmin edici hiçbir yanıt verilemedi. Bir de, bununla da yetinilmedi, şimdi Meclis çalıştırılıyor ve bir diğer sebebi de tabii ki bu yetki kanununun çıkarılması ve Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi.

Şimdi bu da demin "Hani Meclisin göreviydi bunu yapmak." dendi, ona bir açıklık getirmek istiyorum. Doğru, Anayasa'ya göre Meclisin görevi. Ama işleyişe göre lütfen elinizi vicdanınıza koyun -yani burada bütün partilerden milletvekili arkadaşlarımız var- muhalefetin bugüne kadar Meclisi işletme

konusunda, teklifleri, tasarıları, gündemi belirleme konusunda etkisine cevap verelim. Hep iktidar getiriyor. İktidar istediği değişikliği -çünkü çoğunluğu var- getiriyor, gündeme koyuyor, Anayasa'ya da aykırı olsa, İç Tüzük'e de aykırı olsa getiriyor bir önergeyle, tümüyle ihlaller zinciriyle birlikte, sonra Meclis gündemine geliyor. Biz istesek de gelmez, istiyoruz da. Bizim teklif ettiğimiz birçok şey kesinlikle Meclis gündeminden geçmiyor ve bizim oylarımız netice doğurmuyor. Bu nedenle burada bir ihmal varsa ki bence ihmal değil bu, bu kastı da aşan bir meseledir, bu kabul edilemez bir ihmaldir eğer ihmal ise de çünkü Türkiye'nin sistemini değiştiren yeni bir durum var, Cumhurbaşkanlığı sistemi, başkanlık sistemi ve Hükümet birçok şeyi yaparken asıl sistemi ören, temelini oluşturan kanunları getirmemiştir. Bu konuda sorumlu iktidardır, AKP iktidarıdır ve bununla ilgili -ben aynı zamanda ceza hukukçuyum- "Suç yok." dedi, vallahi o kadar çok suç var ki. Ben Ceza Kanunu'nu açayım size en az on tane madde sayarım bununla ilgili. Nasıl suç yok ya! Siz Türkiye'de 80 milyon yurttaşın kaderini değiştirecek bir Cumhurbaşkanlığı sistemini parmak çoğunluğunuzla getireceksiniz, o sistemin altyapısını örmeyeceksiniz, yetki kanunlarını çıkarmayacaksınız, Meclisi istediğiniz keyfiyet sınırları içinde çalıştıracaksınız, sonra seçime kırk beş gün kala, elli gün kala getireceksiniz Plan ve Bütçe Komisyonuna önüne Bakanlar Kuruluna, seçim döneminde yetkilerini almamız gereken Bakanlar Kuruluna, iktidar yetkisini kullanmaması gereken Bakanlar Kuruluna binlerce kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vereceksiniz. Bu, büyük bir suç. Suçun adını koymayacağım bugün. Ama soran olursa bunun en basitiyle Türkiye yurttaşlarına ihanet olduğunu, bu Anayasa'nın temelini ilgaya kadar gittiğini ifade edebilirim. Yarın öbür gün Hükümet değişecek 24 Hazirandan sonra ve bütün bunlar çok güçlü bir sesle tartışılacak çünkü şu anda tartışmamızın olanakları ortadan kaldırılmış. Bizim söylediğimiz hiçbir söz Türkiye'ye ulaşmıyor, ulaştırılmıyor. Yani maddelere ilişkin de şüphesiz görüşlerimiz olacak ancak maddelerde bir şey yok, teknik gibi görünüyor. Bir de bu konuda ben Genel Kurulda da iktidarı çok sık tebrik eden biriyim maharetinden dolayı yani bir meseleyi özünden uzaklaştırıp nasıl güzel bir süslemeyle kanun yapma tekniğini kullandığını gerçekten takdir ediyorum. Niye? Çünkü buna bakınca ilk anda diyorsunuz ki: "Ya ne var ki usulen yetki veriliyor Bakanlar Kuruluna, Cumhurbaşkanlığı sistemine temelini oluşturacak, hazırlık yapacak." Sonra ayrıntılara bakıyorsunuz, eyvah eyvah, her şeyi yapabilir, bu yetki kanunuyla her şeyi yapabilir, üstelik iktidarın seçime eşit koşullarda girmediği gün gibi ortadayken, iktidar devletin bütün olanaklarını seçimde kendi lehine kullanırken. TRT'nin televizyonunda bile tek bir saniye gösterilmezken -kendi vergilerimizle çalışan bir televizyon- iktidar bütün kanallarda neredeyse yirmi dört saat canlı yayınlarla ya da banttan yayınlarla Türkiye'ye seslenirken bu da yetmemiş, bu sefer altı ay kala alelacele, ciddi bir panikle bu yetki kanunları getirilmiş, önümüze konmuş ve bize "Kabul edin." deniyor. Biz diyoruz ki: "Halâ seçime, 24 Hazirana zaman var. Gerçekten bu yaptıklarınızın bir izahı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) - Teşekkürler Başkan.

Bunun bir izahı yok kesinlikle, bunun meşrulaşması için hiçbir sebep de yok. "Maalesef"le kabul etmeyi biz de çok isterdik Sayın Bakan, gerçekten "maalesef" kavramınızı, ben üç yıldır Parlamentodayım, sanırım ilk kez duydum, bunu da takdir ediyorum yani genellikle "maalesef" denmez, böyle çok güçlü savunulur. Ama "maalesef"le olacak bir iş değil, Türkiye'nin geleceği söz konusu. Biz Anayasa'yı göz göre göre rafa kaldıramayız, ihlal edemeyiz, bunun ortağı olamayız. Diyoruz ki: Bunu çekin, seçim gerekirse ertelenir, gerekirse yetki kanunları için süre uzatılır, Meclis tekrar çalıştırılır çünkü geçilecek sistem basit bir şey değil, Türkiye'nin bütün rejimi, sistemi değiştiriliyor ve yarın öbür gün Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Devam, devam.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – “Devam.” diyorsunuz ama “Tamam.” milyonları aştı, sınır ötelerini aştı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Amerika’dan, Pensilvanya’dan milyonu aştı; hayal dünyasında yaşıyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen, arkadaşlar lütfen!

Sayın Cora, açılıшта gelmiyorsun, gelir gelmez de konuşmaya başlıyorsun; kayıtlara geçsin diye söylüyorum!

SALİH CORA (Trabzon) – Geldiğim kayıtlara geçsin diye söylüyorum Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Kesinlikle fırçanızı destekliyorum. Genel Kurulda da aynen öyle yapıyor, gelip en önde oturuyor ve her cümlemize itiraz ediyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Hak ediyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bu da kayıtlara geçmiş olsun. Bari Komisyonun çalışma düzenini bozmayalım.

Bitiriyorum Sayın Başkan.

“Tamam.” diyoruz ama neye “Tamam.” diyoruz? Bu iktidarın gidişine “Tamam.” diyoruz. Bu “maalesef”lerle, bu eksikliklerle, bu taammüden Anayasa’yı ihlal etmelere “Hayır.” demek için “Tamam.” diyoruz ve bütün dünya bu “Tamam”ın gücünü görüyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aslında tabii, Başkanlık Divanından böyle bir şeyi söylemek istemezdim ama gerçekten muhalefet yaratıcılığını yitirmiş vaziyette. “İntihal” diyorsunuz değil mi hani bir alıntı yapmak anlamında; “intihal”dir değil mi, doğru söylüyorum değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Niye yitirmiş?

BAŞKAN – Şimdi, bunu yani “Tamam”ı Sayın Cumhurbaşkanı söyledi, sonra “Tamam inşallah.” var, siz onu hatırlar mısınız bilmiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Evet.

BAŞKAN – Gerçi yaşıyoruz genç, ona belki yetişmemişsinizdir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Yok, yok.

Hayır, şöyle dedi Sayın Başkan: “Yurttaş ‘Tamam.’ derse ben çekilirim.” dedi, biz de yurttaşlar adına “Tamam.” diyoruz.

BAŞKAN – Biz de “Tamam inşallah.” diyoruz.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlarım; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Benden önce konuşan Sayın Başbakan Yardımcımız ve değerli milletvekili arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 21 Ocak 2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildi. 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halk oylamasıyla da aziz milletimiz bu değişiklikleri onayladı, kabul etti.

Anayasa değişikliklerine baktığımız zaman yürürlük tarihi itibarıyla 3 ayrı tarih öngörülmüş. İlki, 1-2 maddesi hemen, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş. İkinci kısım, 6771 sayılı Kanun gereğince birlikte yapılacak ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin takvimin başladığı tarihte yürürlüğe girecek değişiklikler kapsamında da geçtiğimiz günlerde “uyum yasaları” adıyla yaptığımız düzenlemeyle özellikle bu seçim döneminde, 24 Haziran’a kadar uygulamaya girmesi gereken düzenlemeler Anayasa’ya uygun bir şekilde yapılmıştır, yürürlüğe girmiştir. Şimdi, üçüncü yürürlük tarihi, seçimler sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte yürürlüğe girecek değişiklikler. Tabii, Anayasa değişikliğiyle cumhuriyet tarihimizin en önemli yönetim sistemiyle ilgili reform gerçekleştirilmiştir. Bu anlamda da -biraz önce Sayın Başbakan Yardımcımız da ifade ettiler- birçok kanunda değişiklik yapılması gerekmekte. Bu anlamda da hemen seçimler sonrasında uygulamaya geçildiği zaman bir sıkıntı yaşanmaması açısından bu yetki kanunuyla kanun hükmünde kararnamelerle gerekli düzenlemelerin yapılmasına ilişkin bu tasarıyı görüşüyoruz.

Baktığımız zaman çerçevesine açıkça ifade ediyor: “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda yapılan değişikliklere uyum sağlamak üzere...” Yine bentlere baktığımız zaman, kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi konusunda; yine yeni sisteme uygun olarak bazı ibarelerin değiştirilmesi konusunda; yine bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi konusunda; yine uygulama imkânı kalmayan kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin kaldırılması konusunda ve malum, Anayasa’mızda Sayın Cumhurbaşkanına verilen yetkiler var, bu yetkiler kapsamında gerek kamu kurumlarının kuruluşu, kapanmasıyla ilgili gerekse de üst düzey görevlere atamalara ilişkin ilgili kanunlarda değişiklik yapılması gerekiyor, kapsam bunu da kapsıyor. Dolayısıyla amaç ve kapsamda biz bir eksiklik ya da yanlışlık görmüyoruz, olumlu bakıyoruz.

Esas 1’inci maddenin (2)’nci fıkrasında bazı kanunları tatat etmişiz ve sonunda da “...ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin...” demişiz. Bu konuda Sayın Başbakan Yardımcımız bir bilgi verirse yani bazı kanunları niye tatat etmek durumunda kaldık? Yani burada bazı kurumlar falan geçiyor, onların ilgisi ne? Sadece ibare değişikliği kapsamında mı yoksa yeniden yapılanma gibi bir düşünce mi var, o konuda bilgi alabilirsek memnun olurum.

2’nci maddede de ilkeler ve yetki süresi belirleniyor. O anlamda biz bu düzenlemeye olumlu bakıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Başbakan Yardımcım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, aslında bu haftayı biz son haftamız olarak biliyorduk, bu dönemin Meclis oturumlarını ama sürpriz bir şekilde bu konu da gündeme geldi. Çok önemli bir konu bu, siz de bunun farkındasınızdır. Bizim değerli arkadaşımız İbrahim Aydemir “Bu dönem kazandık...” Güzel, mesleğinden gelen edebi bir dili de var, bunu herhâlde ileriki zamanlarda yazacaktır. Devletin düzenini yeniden kuruyoruz biz bugün, o kadar önemli bir toplantı yapıyoruz ama basit 2 maddelik bir yetki kanunuyla bunu geçiştirmememiz lazım, bu konu çok önemli, bunun unutulmaması lazımdı. Biraz önce Sayın Temizel anlattı, bu konuda kanun yani Anayasa geçici 21’le bir görev vermiş, bu görevin ihmal edilmemesi gerekir. Bunun cezası var yok, o tartışılabilir ama bunun ihmal edilmemesi gerekirdi bizler tarafından, bugünlere bırakılmaması gerekirdi. Bu konuda ben de şahsım adına birçok yazı yazmış, uyarılarda da bulunmuştum. Devlet aklının bunu şimdiye kadar ihmal etmiş olmasını

anlayamıyorum. Bir devlet akıllı olmalı, devlet aklının da sürekli olması gerekir. Benim şahıs olarak farkında olduğum, gördüğüm, bildiğim, işlediğim bir konunun devlet aklı tarafından bugüne kadar gündeme getirilmemesini anlayamıyorum, gerçekten anlayamıyorum Sayın Başbakan Yardımcım; olacak şey değil, bunun bu son güne kalıyor olması olacak bir şey değildir. Diğer taraftan, bu kadar önemli bir konunun içeriğiyle ilgili olarak büyük sıkıntılar var. Şimdi, Başbakanlığı kaldırıyoruz, devlet düzenini olduğu gibi değiştiriyoruz, yerine ne koyuyoruz biz, ne koyuyoruz? Yani bu yetkiyi vereceğiz, yerine ne koyacağız biliyor musunuz? Başbakanlığı ki binlerce yıllık bir gelenek vardır, Türk devlet geleneği vardır. Bir cumhurbaşkanı vardır, bir başbakan vardır; daha önce başvekildi, reisicumhurdu, ondan önce padişahı, sadrazamdı, ondan önce ta hakana kadar gidiyor. İki başlı bir sistemimiz vardır bizim yani Başbakanlık daima vardı. Şimdi o binlerce yıllık geleneği kaldırıyoruz, Başbakanlığı yok ediyoruz, peki yerine ne koyuyoruz, nasıl bir sistem getiriyoruz? Bu yetkiyle yapılacak olan nedir? Böyle bir sorumluluğumuz var, değerli arkadaşlarım, hepinizin birikimleri var, vicdanı var, yerine ne konacaktır? Siz bunu söyleyebilir misiniz Sayın Başbakan Yardımcım, yerine bu yetkiyle Hükümet tarafından konacak olan nedir? Hangi tür bir sistem geliyor, hangi yetkiler verilecek? En önemli işimizi yapıyoruz aslında burada. Nasıl bir devlet düzeni söz konusu olacaktır ve bilmiyoruz bunu, böyle bir yetki şimdi size verilecek ve bu yetkinin sınırı da yok. Bir sınırı olması gerekir. Devlet düzeni yeniden kurulacak, bu arada bu devlet düzeninin kurulmasını unutmış olan Bakanlar Kuruluna tümüyle bu yetkiyi vereceğiz. Bu yetkiyi, bu yapması gereken görevi unutmış olan Bakanlar Kuruluna bu yetkiyi vereceğiz, bu sınırsız yetkiyi. Böyle bir konu yüzyılda bir gelir. Bakın, Osmanlıdan cumhuriyete geçerken biz böyle bir yetki kullanmışız, bir de şimdi kullanıyoruz. Bu kadar önemli bir konu bu, tarihî bir olay bu ve ne yapacağımızı bilmiyoruz. Başbakanın yerine kim gelecek? Başbakanın yetkileri kim tarafından kullanılacak? Hangi kurumlar tarafından kullanılacak? Şu anda bildiğimiz bütçe düzeni içerisinde, 5018 sayılı kamu mali düzeni içerisinde her şeyi baştan aşağı değiştirebiliyorsunuz, değiştirebileceksiniz. Nasıl bir değişiklik öngörüyorsunuz, hiç ipucu da yok bu konularla ilgili? Türk bürokrasisinin şimdiye kadar alıştığı belli refleksler var. Siyasiler olmasa bile ki zaman zaman olmamıştır, siyasiler olmasa bile Türk bürokrasisi kendi görevini bilir, yapması gereken işi bilir, hiyerarşi bellidir, onları uygular ve şimdiye kadar da bir sorun olmadan bu işi hep yapmıştır, götürmüştür, devlet düzenini sağlamıştır. Peki, yeni devlet düzeni nasıl olacaktır? Bununla ilgili hiçbir bilgi yok, ne yapacağımızı bilmiyoruz. Bilmiyorum, siz de bilmiyorsunuzdur herhâlde, yoksa siz de anlatırdınız bunu bize.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Anayasa’da bu dediklerinizin hepsi yazıyor, bizim yaptıklarımız ona uyum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başbakan Yardımcım, kaç Cumhurbaşkanı yardımcısı olacaktır? Kaç bakan ya da sekreter olacaktır, biliyor muyuz bunları?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yeni düzen Anayasa’da yazan düzen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaç Başkan yardımcısı, kaç bakan veya sekreter? Anayasa’da şeyler yazıyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onu için yetki alıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kurumlarla ilgili getirilecek olan yani çerçevesi belli mi Anayasa’da? O da belli değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi izah edeceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne tür kamu kuruluşları söz konusu olacaktır bundan sonra? Ne tür kamu kuruluşları olacaktır?

BAŞKAN – Sayın Bakan, bunları bir soru gibi kabul edip şimdi cevap vermeye kalkarsanız bu işin sonu gelmez.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Öyle yapacağım zaten, en sonunda yapacağım.

BAŞKAN – Rica edeceğim.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Liyakat ve devamlılığı olan, geleneği olan bir bürokrasi, daima başarılı olur Sayın Bakanım. Şimdi, biz bürokrasiyi, şimdiye kadar olan geleneğimizi, bütün bunları bitireceğiz, farklı bir düzene geçeceğiz ama bunun altyapısının belli olması gerekirdi, bu şekilde olmaması lazımdı.

Hakikaten, şu anda hem böyle buruğum, üzgünüm hem de tarihi bir görev yaptığımızı düşünerek heyecan içerisindeyim. Yani bu konuyla ilgili daha fazla bilgi vermeniz, daha detaylı bilgi vermeniz, yapılacak işi daha fazla anlatmanız lazım. Ama bir de Sayın Bakanın da söylediği gibi, bu yetkinin Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarihe kadar değil de seçimlere kadar olması gerekir. Çünkü Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarih henüz belli değil, seçimlerin uzaması da söz konusu olabilir. Özellikle yetkinin seçimlere kadar olması lazım diye düşünüyorum, bir. İkincisi, yetki aşımı söz konusu olabilir, yetki sınırsız bir yetki olmamalı, bu konuda da düzenlemeyi daha farklı hâle getirmemiz gerekir, sınırlandırmamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Özür dilerim, bir de bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başbakan Yardımcım, konuşmanız sırasında 879 kanun, 80 KHK dediniz; İnkılap Kanunları hariç dedik ama bir de 521 kanun değişiklik kapsamında, 40 da KHK dediniz. Bu farklılık nedir?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, vermeyeceğim söz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama, ona göre konuşurduk buna cevap verebilseydi.

BAŞKAN – Peki, buna bir cevap alalım Sayın Bakan, sadece buna.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, orada, benim konuşmamda ifade ettiğim, Türkiye Cumhuriyeti’nde şu anda yürürlükte bulunan kanun sayısıdır 879, uluslararası anlaşmalar hariç. Bir de çerçeve yasalarla a kanununu, b kanununu, c kanununu değiştiren kanunlar hariç, çünkü onlar kod kanuna işlendiği için... Kod kanun olarak şu anda Türkiye’de yürürlükte 879 kanun var, öbürleri bu kod kanunda yapılan değişiklikler... 80 kanun hükmünde kararname de yürürlükte var. Bir de tabii uluslararası anlaşmalar bu rakama dâhil değil. 521 de bu kod kanunların içerisinde uyum nedeniyle değişiklik yapılması öngörülen kanun sayısı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, buyurun lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sevgili arkadaşlar; hakikaten çok tarihi bir tartışma yapıyoruz. Bizim dilimizde, edebiyatımızda “tarih” dendiğinde genellikle olumlu ve çok büyük şeyler ima edilir ama ben tam tersine bir “tarih” tartışma yaptığımızı düşünüyorum, görüyorum. Şu ana kadar ki müdahaleler, zaten sunumdaki mahcupluk ve ortaya konulan gerekçeler de gerçekten çok fena bir şey yapmakta olduğumuzu gösteriyor.

Biz bu itirazlarımızı açıkladıktan sonra, buna daha fazla ortak olmayacağımızı söyleyerek buradan ayrılmayı düşünüyoruz. Bunu, kendinize karşı bir saygısızlık olarak almayın fakat gidişat çok tehlikeli ve sorunlu. İki nedenle böyle. Daha önceki itirazlarda da ifade edildiği gibi, Bakanlar Kuruluna canının istediği her şeyi istediği şekilde yapmak ve bunu devlet nizamı hakkında yapmak üzere sonsuz ve sınırsız bir yetki veriyoruz.

Şimdi, toplumların, milletlerin tarihinde öyle anlar olabilir ki yürütme gücünün başına hakikaten millet, toplum, halk böyle bir yetkiyi verir ve bir köprü geçilecektir, o köprü geçildikten sonra hesaplaşmak üzere. Fakat burada bir hesaplaşma da yok, burada bunun bir mahsubunu da yapmayacağız çünkü bir kerede aslında bir düzenden başka bir düzene geçiş, razı olmadığımız bir düzene geçiş için bu yetkiyi vermemiz bizden isteniyor. Bu yetkinin verilip verilmediği henüz aslında seçimler bitmeden belli olmayacağı hâlde, seçime giren adayların birisi hariç hepsi aslında bu düzene geçmemek için bu seçim mücadelesine katıldıklarını söylemelerine rağmen, düzenlemeleri bu şekilde yapmak üzere, yani aslında seçimleri kazandıklarında kendi iddia ettiklerinin tam tersine bir nizamla karşılaşmak üzere onları da seçime koymuş oluyoruz.

Şimdi, ikinci mesele şudur: Bugüne kadar Hükûmete olağanüstü yetkiler bu Meclis verdi, biz buna itiraz ettik, bunu vermeyelim, böyle yapmayalım dedik ama verdi. Bunun da yasası, anayasal bir çerçevesi uluslararası sözleşmelerden gelen bir bağlamı vardı. Olağanüstü hâlin ilanını gerektiren hususlarla ilgili düzenlemeler yapmak üzere verilmiş olağanüstü hâl yetkisini Hükûmetin nasıl kullandığına baktığımızda, aslında bu yetki kanununu nasıl kullandığını görebiliriz. Bir darbeyi bastırmak için kendisine verilmiş olduğu söylenen yetkileri kullanarak, bu Hükûmet cezaevi tüzüklerinden mali düzenlemelere kadar, imar düzenlemelerinden herhangi bir konuda kanun çıkartmaya kadar, mümkün bütün alanlarda bu hakkı ve yetkiyi kullandı. O zaman, buradan benim çıkartacağım sonuç, bizim çıkartacağımız sonuç şudur: Bu yetki yasasını Hükûmet, devlet nizamını kendi bildiği gibi inşa etmek üzere, kendi bildiği sebeplerle, kendi bildiği kadar değerlendirecektir. Bu aslında, insanların, kendi geleceklerini, kaderlerini Hükûmet tayin etsin diye ona bir yetki vermeleridir. Biz bunu yapmamak için bir seçime giderken, bu seçim kıran kırana bir mücadele olarak bu şekilde devam ederken, böyle bir yetkiyi tanımak, aslında intihar etmekle eş değer. Kendi elinizdeki kılıçları bırakıp karşınıza 2 kılıç ve bir zırh vererek mücadeleye devam etmek istediğinize dair bir teslim beyannamesidir. Biz teslim olmayacağız. Biz “Tamam.” diyoruz; tamam, yeter, “...”^{*} Böyle ne toplum ne devlet ne Hükûmet yönetilebilir. Biz aslında herhangi bir kural tanımayan diktatörlük dendiğinde siyaset biliminde, neyin anlatılmakta olduğunu ilk kez hakikaten tecrübe ediyoruz; tenimiz de derimiz de ruhumuz da buna razı değil. Tamam, bu tartışma bizim için bitmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Karabıyık, buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

* Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, bu tasarı öncelikle Anayasa'nın emredici hükmünün ihlali anlamına geliyor, bunu hepimiz biliyoruz. Aslında, tabii, bu tasfiyeyle biz Anayasa'ya aykırı bir yol ve yöntem izliyoruz ve aslında bu bize yeni dönemde işlerin nasıl götürüleceği hakkında da ipucu veriyor diye düşünüyorum yani şimdiden böyle olursa daha sonra işler bu şekilde yürütülecek gibi bir hissiyat veriyor.

Şimdi, yasa tasarısı, yasama yetkisinin yani Meclis İçtüzüğü'nü ve kanuni düzenlemeleri yapma yetkisinin Anayasa'nın 7'nci maddesine aykırı bir biçimde Hükûmete devrini istiyor bizden; şu anda gelen tasarı bu yetkiyi istiyor, bu devri istiyor.

Şimdi, bir kere, ne olacak? Birincisi: Meclis on iki aydır böyle bir yetki kullanmıyor ama şimdi Bakanlar Kuruluna, sıkıştırılmış bir dönem için, böyle bir yetki veriyor. Ve az önce Sayın Kuşoğlu'nun da ifade ettiği gibi, bu yetkinin vadesinin de geldiği nokta yanlış, aynen OHAL KHK'lerinde olduğu gibi bir yetki devri isteniyor.

Başka ne oluyor? Meclis, yetki kanununa dayanılarak çıkarılacak kararnameleri denetleyemeyecek ve yasalastıramayacak, Meclisin dışında bir şey olacak bu.

Başka ne olacak? Bir tehlike de şu: Anayasa Mahkemesi, yetki kanunu ve bu çerçevede çıkarılacak kararnameler üzerinde -iş işten geçmeden tabii- anayasallık denetimini de yapamayacak; bu denetimin de dışına çıkmış oluyor.

Şimdi, aslında bu metin, kurumların eş güdümünü getirmiyor ama bütün kurumları bir kişinin güdümüne bırakma hedefini de bize gösteriyor. Böyle bir hedefi var. Bütün kurumların denetimini, güdümünü bir kişiye bırakıyor. O zaman 24 Haziran seçimlerinde Cumhuriyet İttifakı falan geçecek olsa demek ki yönetim şekli bu şekilde devam edecek yani bu çok tehlikeli bir gidişat.

Şimdi, OHAL ortamı ve koşullarında dayatma yöntemiyle Anayasa değiştirilmişti, bu değiştirilen Anayasa'ya bile uymayan bir yönetim söz konusu şu anda yani Anayasa zaten OHAL koşullarında dayatmayla değiştirildi, ona bile uyum sağlamak istenmiyor. O zaman 24 Hazirandan sonra bir Cumhuriyet İttifakı'nın nasıl bir süreçte yönetimi getireceği aslında çok net ortada ve bu, eleştirilecek en önemli noktalardan bir tanesi bence.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, herkes buradayken Komisyon üyelerimize kısa bilgi vermek istiyorum: Bir teklif Meclise sunuluyor, yarın herhâlde sunulacak, büyük ihtimalle de Komisyonumuza geleceğini düşünüyorum. Pazartesi günü saat 13.00'te Komisyonumuz tekrar toplanacak.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yine mi?

BAŞKAN – Arkadaşlarımızın şimdiden programlarını ona göre yapmasını rica edeceğim.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekilleri, Değerli Bakanım, değerli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Mevcut olan teklif... Anayasa'mızın 2'nci maddesi “Türkiye Cumhuriyeti ... bir hukuk Devletidir.” der, 6'ncı madde “Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.” der ve biraz önce genel başkan yardımcımız bahsetti, Anayasa'nın 7'nci maddesi şunu der: “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki

devredilemez.” Burada gündeme getirilen yasama yetkisinin devri, bunun görüüleceğı yer Anayasa Komisyonuyken biz burada, Türkiye Cumhuriyeti devletinin teşkilatını, yapısını değıştirmekle ilgili hiç alakası, ilgisi olmayan Plan ve Bütçede görüşüyoruz. Bunun görüüleceğı yerin Anayasa Komisyonu olması gerekir.

Geliyoruz, burada bu yetki yasasına baktığımız zaman... Bir sefer, Anayasa’mızın 9’uncu maddesinde yargı yetkisi düzenlenmiş; 91’inci madde bu kanun hükmünde kararnameyle Hükûmete yetki verme, kanun hükmünde kararname; 92, savaş yetkisi; 8’inci madde yürütme, 6’ncı madde -biraz önce bahsettik- egemenlik, Anayasa’nın 112’nci maddesi de Bakanlar Kuruluna yetki verme. Şimdi, sizin burada yetki vermek istediğiniz Bakanlar Kurulunun... Siz, Anayasa’mızın 112’nci maddesini kaldırmışsınız, iptal etmişsiniz ve aynı zamanda, kanun hükmünde kararnameyle yetki vermek olan Anayasa’nın 91’inci maddesini iptal etmişsiniz ve iptal edilen bu hükümler uyarınca yeni bir yetki veriliyor. Şimdi, bunun getireceğı tehlikeleri kısaca izah etmeye çalışacağım.

Anayasa’nın 91’inci maddesinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi düzenlenmiş. 91’inci maddenin ikinci fıkrası “Yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin, amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını gösterir.” Dolayısıyla, önce, Anayasa’da Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmesinin 5 unsurunun bulunması kurallaştırılmaktadır. Ancak süreç içerisinde, özellikle Özal döneminde Anayasa Mahkemesi kanun hükmünde kararnamelerin hangi unsurları barındırması gerektiğini kararnalarla şekillendirmiştir. Profesör Doktor Kemal Gözler’in Anayasa Mahkemesinin 1990 yılında oluşturduğu ve daha sonra geliştireceğini tekrarladığı içtihadına göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilmesinin ivedilik, zorunluluk ve önemlilik olmak üzere üç adet ek şartı vardır. Anayasa Mahkemesi bu şartlara uymayan yetki kanunlarını iptal etmiştir. Kanun hükmünde kararnamenin amacı, kapsamı, ilkeleri konusu gibi geniş içerikli, her yöne çekilebilecek yuvarlak ve genel anlatımlarla gösterilmemelidir, değışik biçimlerde yorumlanmaya elverişli olmamalıdır. Verilen yetkinin konu, amaç, kapsam, ilkeleri yönünde belirgin duruma getirilmesi, başka bir anlatımla somutlaştırılması yürürlüğe konulacak olan kanun hükmünde kararnamelerin yetki yasası kapsamı içinde kalıp kalmadıklarının, 91’inci maddede belirlenen yasak alana girip girmediklerinin; önemli, ivedi ve zorunlu bir durum için düzenlenip düzenlenemediklerinin saptanabilmesi yönünde gereklidir.

Sevk edilen bu yetkiyle ilgili AK PARTİ iktidarının kanun hükmünde kararname çıkarması ve aynı zamanda yetki kanunuyla ilgili sicili çok bozuktur. 6 Nisan 2011 tarihli 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesine Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkilileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu’yla kamu yönetimi çökertilmiştir yani bugünkü verilen yetkinin aynısı 2011 tarihinde olmuştur. O dönemde adı geçen yetki kanununa dayalı olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle, âdeta o dönemde verilen yetkiyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin tüm kamu kurum ve kuruluşları FETÖ terör örgütüne teslim edilmiştir. Biz, verilecek olan bu yetkiyle bu sefer hangi cemaate, hangi terör örgütüne teslim edileceğini bilemiyoruz çünkü geçmişte, 2011 yılında bu şekilde alınan yetki kanunları ülkenin bir terör örgütüne nasıl teslim edildiğini açık ve net göstermektedir.

Şimdi, burada, Anayasa’nın geçici 21’inci maddesinde bugüne kadar bu hükümlerin yerine getirilmemesi, yetki verilmesinin gerekçesi olamaz. Biraz önce hatip arkadaşlarımız söylediler, konu şu: Yapılacak olan bu seçimde biz diyoruz ki: Başkanlık sistemine geçit vermeyeceğiz, parlamenter sistemi geri getireceğiz. Peki, parlamenter sistemi biz geri getireceksek bunu yangından mal kaçırırçasına, burada seçime kırk yedi gün kala bu yetkiyi alıp ülkeyi bu kadar tahrip etmenin bedelini kim ödeyecek?

Aslında bunu Plan ve Bütçeye getirmesinin... Ülke şu anda olağanüstü hâlde, kanun hükmünde kararnamelerle bunları yapabilme durumu varken “Yasama bize yetki verdi, ilerde Yüce Divanda yargılanmamak için bunu perdeleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisi bize bu yetkiyi verdi, biz bu yetkiye dayanalı olarak idareyi bu hâlde getirdik, yeni bir yönetim oluşturduk.” Aslında bu muvazaalıdır, bu hilelidir, bu bakanların yasama açısından cezai sorumluluğunu gerektirmektedir. Bu açıdan, bu yetki tasarısının Plan Bütçe yerine, Anayasa Komisyonuna sevk edilmesini talep ediyorum. Bahsettiğim Anayasa’nın hükümlerine aykırı olması nedeniyle geri çekilmesi; bu şekilde Anayasa’ya aykırı olan hükümlülerle ilgili aslında Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama komisyonu olan Anayasa Komisyonu uzmanlarının Anayasa’ya aykırı olup olmadığı hususunda burada milletvekillerine bir görüş belirtmesi lazım.

Elinizde eğer varsa özür dilerim Sayın Başkanım, bu konuda uzmanların yani Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama uzmanlarının bu teklifin Anayasa’ya aykırı olup olmadığı veya uygun olup olmadığı hususunda bir görüşü var mıdır, varsa bize bunu dağıtır mısınız?

BAŞKAN - İç Tüzük hükmü çok açıktır değerlendirmenin nasıl yapılacağına ilişkin, siz İç Tüzük’ü hepimizden daha iyi biliyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstadım, böyle bir şey var mı, özür dilerim yani yasama uzmanlarının böyle bir raporu var mı elinizde?

BAŞKAN – Efendim, siz İç Tüzük’ü bizden daha iyi biliyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Var mı, yok mu ben bunu öğrenmek istiyorum, özür diliyorum. Buradaki yasama uzmanının Anayasa’yla ilgili bir raporu var mı, yok mu sizde; varsa bize verebilir misiniz?

BAŞKAN – Tabii. Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının araştırma ve inceleme bürosunun inceleme raporu var, burada herhangi bir şekilde Anayasa’ya aykırı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O rapordan bize bir tane verebilir misiniz bir zahmet, bize dağıtılmadı.

BAŞKAN – Veririz tabii ki.

Anayasa’ya aykırılıkla ilgili bir şey yoktur bunun içerisinde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, ben onu sizden istirham ediyorum. Onu bir zahmet bize verebilirseniz...

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Bu arada şunu ifade etmek istiyorum: Yani hep geldi, Anayasa 91, İç Tüzük 90’a baktığınızda yetki kanunlarının nasıl görüşüleceği açık ve bunların hiçbir tanesinde “Anayasa Komisyonu” gibi bir ibare yok, “komisyonlar” ibaresi geçiyor. Bugüne kadar, 1972’den bu yana çıkarılan 30 yetki kanununa baktığınızda da bunların 24 tanesinin de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşüldüğü, 2 tanesinin Anayasa Komisyonunda görüşüldüğü, 1 tanesinin Adalet Komisyonunda, 1 tanesinin Dışişleri Komisyonunda, 1 tanesinin Karma Komisyonunda, 1 tanesinin de Çalışma Komisyonunda görüşüldüğü görülüyor. İçerik itibarıyla baktığınızda da bu önümüze gelen yetki kanunu tasarısında ağırlıklı olarak teşkilat düzenlemeleri olduğunu görüyoruz. Yani kaldırmalar var, görev var, tanımlar var, ibare değişiklikleri var. Bunlara baktığınızda da bunların tamamı da Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanına giren işler. Onun için yani bence artık bu yetki meselesini “o komisyon, bu komisyon”

meselesini burada konuşmanın da pek anlamı olduğunu düşünmüyorum. Bu konudaki karar da zaten ne Adalet Komisyonun ne Anayasa ne de Plan ve Bütçe Komisyonunun, bu konudaki takdir de Meclis Başkanlığının.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Başbakan Yardımcımız, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; tabii, geldiğimiz her gün yeni sürprizlerle bu Komisyonu karşı karşıya bırakıyor. Ama şöyle bir baktığımızda iktidarınızın neyi isteyip de yapamadığını çok merak etmekteyiz. Bu Meclisteki Anayasa Komisyonunda, ilgili ihtisas komisyonlarında yeteri kadar olgunlaştırılmadan her gün bir sürprizle uyanmak gerçekten içimizi incitiyor. Bu kamuoyunu da ikna etmek lazım. Yapılan bu değişikliğin bu ülkenin hayrına, bu ülkenin iyiliğine olmadığı apaçık ortada; öyle olmuş olsa idi bunu olgunlaştıra olgunlaştıra, Türkiye'deki barolarla, diğer duyarlı sivil toplum örgütleriyle... Çünkü bu ülkenin geleceği için düzenlemeler yapıyorsunuz. Zaten bu, bu ülkenin hayrına ve geleceğine katkı sunacak bir durumda olsa dünyanın gelişmiş ülkelerinden ve birinci sınıf demokrasiyle yönetilen ülkelerden de örnekleri Sayın Başbakan Yardımcımızdan dinleyebilirdik. Ama bunların hiçbirinin ama hiçbirinin bu ülkenin hayrına, bu 81 milyonun geleceğine katkı sunmayacağı aleni ortadadır.

İktidarın geldiği günden bu yana var olan Meclisteki çoğunluğu çok iyi şekilde de kullanılmadı, bunun bir örneğini de bugün burada yaşıyoruz. Ama zaman geçmiş değil, siz eğer bu ülkenin geleceği için doğru bir çalışma olduğuna inanıyorsanız, bu tasarıyı çekip, yeteri kadar komisyonlarda görüşüp kamuoyunda da tartıştıktan sonra getirmenizin daha doğru ve daha yararlı olacağına inanıyorum. Ve zaman geçmeden de bu ucu açık mektup gibi sınırsız yetkinin hiçbir kimseye verilmemesi gerektiğine inanıyoruz. Bakın, seçimlere kırk beş, kırk altı günlük bir süre kaldı. Bu ülkede yaşanan olumsuzluklara belki bu halkımız “Tamam.” deyip son verecek; gelecek Parlamento, Bakanlar Kurulu da çıkarmayacak; belki insanların, ülkenin daha hayrına olan yeni düzenlemelerle, dünyadan, gelişmiş ülkelerden iyi örneklerle yeniden fabrika ayarlarımıza dönecek düzenlemelerin de yolunu açacağız.

Bu anlamda ben bunun tekrar ilgili komisyonlara sevk edilmesinden yanayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yüksel...

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonunun değerli üyeleri; deminden beri düşünüyorum tasarıya karşı söyleyeceklerimizi nezaket sınırlarını aşmadan nasıl söyleriz diye. Sayın Bakanım biz uzun süre Adalet Komisyonunda beraber görev yaptık, hiç birbirimizin önünden geçmedik.

Sayın Başkanım, daha üç dört gün önce burada “Komisyonumuzun son toplantısı” diye anons ettiniz, bütün grup sözcüleri duygusal konuşmalar yaptılar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, tutanakları bir getirsenize, benim konuşmamı alayım.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - Sonuç itibarıyla siz dâhil bütün arkadaşlarımız veda konuşmaları yaptılar, ben de ne kadar güzel bir Komisyon, ne kadar birbirine saygılı bir komisyon dedim, üzüldüm, konuşmalardan gözlerim doldu; bugün gene buradayız.

BAŞKAN – Ben Bülent ağabeyimin, Kuşoğlu'nun hasretine dayanamadım, o yüzden.

MUSA ÇAM (İzmir) – Pazartesi gene buradaymışız.

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) - İşte bu getirilen tasarı da böyle bir plansızlığın, böyle bir başıbozukluğun -hani nezaket sınırlarını aşmamaya çalışıyorum- örneği.

BAŞKAN – O zaman Sayın Yüksel, bir şey söyleyeyim. Benim konuşmamı iyi dinlememişsiniz. Ben konuşmamda şöyle söyledim: “Bu son komisyon toplantımız gibi görünüyor ama belki sondan bir evvel de olabilir.” dedim ama şurada yanılmışız, bu sondan iki evvel olmuş yani

CEMAL OKAN YÜKSEL (Eskişehir) – Peki.

Devlet teşkilatı öyle bir teşkilattır ki bunun bir çivisini çıkardığımız zaman teşkilat tümünden çökebilir. Devletin yönetilmesi belli usullere, belli teamüllere bağlıdır. Siz bu Anayasa değişikliğini getirdiğiniz zaman “Uyum yasaları altı ayda çıkartılır.” diye hükmü koyan sizsiniz, muhalefetin bunda hiçbir etkisi yok. Altı ayda çıkarmayan da sizsiniz. Şimdi bu yasa tasarısı buraya geldiği zaman bizden de bir katkı vermemizi bekliyorsunuz, buna bir katkı verilemez çünkü burada yazılmış ama hangi bakanlıkları kaldırıyorsunuz, teşkilatın hangi esaslı unsurlarını dışarı çıkarıyorsunuz belli değil. Sayın Kuşoğlu söyledi, Osmanlı’da sadrazamlık en önemli konumdu, sadrazamlık kalkıyor, Başbakanlık kalkıyor, yerine ne kaim belli değil. Bu 15 Temmuz darbe girişiminden sonra KHK’ler, OHAL KHK’leri çıktığı zaman biz kürsüden kendimizi parçaladık, “Olağanüstü hâlin ilanını gerektirecek nedenler haricinde bunu çıkartamazsınız.” dedik. Hemen birkaç tane söyleyeyim: Bu OHAL’lerin içinde Zabitan ve Askerî Memurların Maaşatı Hakkında Kanun, Bazı Askerî Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun; Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunu; kar lastiğiyle ilgili kanun... Şimdi, böyle bir başıbozuklukla, böyle bir “ben yaptım oldu”culukla devlet teşkilatı yönetilemez.

Burada az sayıda hukukçuyuz, bir Anayasa hukukçusunu Komisyon çağırdı mı, bize bu konuda bir görüş bildirecek mi?

Sayın Başkan, 12 Eylül Dönem’inde de böyle kanunlar çıkarılıyordu, o kanunlar yıllarca Türkiye’nin önünü tıkadı. Bunun bence derhâl Hükûmet tarafından geri çekilmesi lazım. Anayasa Komisyonunda, Adalet Komisyonunda veya biraz önce tatat ettiğiniz Karma Komisyon da görüşülmesi lazım. Yani ben gerçekten genç bir parlamenter olarak çok büyük bir moral çöküntüsü yaşıyorum. Eğer önümüzdeki seçimlerde devleti bu şekilde yönetecekseniz iktidara geldiğinizde, bunun Çanakkale’de kanlarını akıtarak bize hediye eden atalarımıza gerçekten saygısızlık olduğunu düşünüyorum. Bir kabile devleti gibi yönetiliyor yani çok fazla nezaket sınırlarını aşmak istemediğimden konuşmamı sonlandırıyorum.

Sayın Bakanım, bunun sizin de içinize yani şu tasarının sizin de içinize sinmediğinin farkındayım, çok iyi bir hukukçusunuz, Adalet Komisyonunda çok değerli tartışmalar yaptık. Bu tasarının derhâl çekilmesi gerekir efendim, bunu anlatamayız; halka anlatamayız, çocuklarımıza anlatamayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Üstündağ...

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben bir Anayasa Komisyonu üyesiyim, buraya apar topar Uğur Başkanımızın bildirmesiyle geldik.

BAŞKAN – Ben de bu baskı nereden diye düşünüyordum.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Bu, gerçekten çok düşündürücü bir şey. Baktığımız zaman, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinden bahsediyoruz. Son derece önemli bir yetkidir. Yasamanın yürütmeye verdiği belki de en esaslı yetkidir. Böyle bir yetki verilirken normal şartlarda bile Anayasa’ya uygunluk, anayasal düzenle ilişkisi, verilen yetkinin özelliği, süresi, kapsamı, ihtiyaç durumu; bunların hepsinin değerlendirilmesi gereken bir durum. Biraz önce Başkanın söylediği doğru bir şey; şimdiye kadar hiçbir kanun hükmünde kararname, böylesine yetkileri, âdeta yeniden devlet kurumları yaratma, yeniden bir devlet kurma gibi yetkileri vermediği için... Klasik, finansal, ekonomik, rutin kanun hükmünde kararnamelerdi.

BAŞKAN – Teşkilat kanunu çok var, yetki kanunu. Ben size onların hepsini vereyim.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Başkanım, Anayasa Komisyonuna gelseydi biz bunların hepsini önünüze koyardık, ama şu anda koyamıyoruz.

BAŞKAN – Ben koyarım size, hiç sorun değil yani.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – O zaman gönderin Anayasa Komisyonuna tartışalım Sayın Başkan, Anayasa Komisyonuna gönderin.

BAŞKAN – Bu yetki Meclis Başkanlığında. Bakın bazı şeyleri...

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Bir müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Şunu söyleyeyim bakın: Bugüne kadar kırk altı yıl olmuş yetki kanunları çıkmaya başlayalı, 1972’den bu yana, kırk altı yıl. kırk altı yıla baktığınızda, AK PARTİ iktidarı on altı yıllık döneminde sadece 1 tane yetki kararnamesi var, o da 2011 yılında, 6223 sayılı ve buna istinaden de çıkarılan KYK sayısı 35. Geriye giden yirmi yıla baktığınızda 29 tane yetki kanunu var ve 450 tane...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte bu yetkiyle darbeyi hazırladınız.

BAŞKAN – Darbe falan değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Öyle. 2011 yılında terör örgütüne bununla devredildi.

BAŞKAN - Ağırlıklı olarak 1972’de başlıyor ve asıl 1985’ten sonra ve 1990’larda ve 450 tane de KYK’nin yirmi yıl içerisinde orada çıkarıldığını görüyoruz.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, böyle soru-cevap mı yapacağız yoksa insicamı bozmadan devam mı edeceğiz?

BAŞKAN – Buyurun. Hep aynı şeyi temcit pilavı gibi söylüyorsunuz.

Buyurun.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Bakanı uyarıyorsunuz “Soru-cevap olmasın Sayın Bakan.” diyorsunuz, Komisyon Başkanı olarak siz cevap verirsiniz...

BAŞKAN – Sayın Üstündağ, bakın, Komisyonun yetkisinde olmayan bir şeyi tartışıyoruz. Bu yetki Meclis Başkanlığında. Komisyon olarak itirazınızı yapmanızı gereken yer orası.

Buyurun.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, önce usulde bir anlaşalım.

BAŞKAN – Usul sizinle ilgili değil. Burada yetki Meclis Başkanlığında, burada değil.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Burada konuşmacılar konuşurken siz araya girip cevap vermeye devam mı edeceksiniz yoksa sonuna kadar dinleyip ondan sonra mı cevap vereceksiniz?

BAŞKAN - Hep aynı şeyi konuşuyoruz.

Buyurun.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Bu kadar celallenmenin bir anlamı yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Üstündağ.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, ben de bunu söylemeye çalışıyorum zaten, sizin de durumunuzun farkındayım, ne kadar sıkıştığımızın da farkındayım, zaten belli oluyor. Acele işler zaten böyle olur yani baskın bir seçim... Uzun süre ben Sayın Bakandan da çok dinledim “Ya, seçimi nereden çıkarıyorsunuz, saçmalamayın, memlekete kötülük yapıyorsunuz, böyle şey olur mu? Nereden çıkarıyorsunuz?” derken hemen bir baskın seçim. Yani onun neticesinde geldiği için bu tür şeyler...

Şimdi, 16 Nisan'daki Anayasa değişikliğine ilişkin referandum hükümlerinden biri, bu değişikliklerin altı ay içerisinde Meclisten geçirilmesini kapsıyor. Altı ay içerisinde maalesef Hükümet uyumuştur, uyum yasalarıyla ilgili hemen hemen hiçbir şey yapmamıştır. Uyum yasalarıyla ilgili herhangi bir işlem yapılmadığı için mevzuatta bir kargaşa, mevzuatta çeşitli hükümlerin seçimden sonra yürürlüğe gireni var, Cumhurbaşkanlığı görevine başladıktan sonrası var. Mesela, şu anda görüştüğümüz Anayasa'nın 91'inci maddesinde belirtilen kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi. Referandumla ilgili olarak, Sayın Tanal söyledi, bu madde ortadan kalktı ama yürürlüğü, kaldırmayla ilgili hükmün yürürlüğü, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçiminin aynı anda yapıldıktan sonraki Cumhurbaşkanının göreve başlama tarihi olarak belirlendi. Şimdi, tabii, aslında yürürlükten kaldırılmış olan bir maddenin, bu maddeye dayanan bir yetkiyle ilgili bir görüşme yapıyoruz, bu da enteresan bir gelişme. Aslında altı ay içerisinde yapılmış olsaydı bazı şeyler daha farklı olabilirdi diye düşünüyorum.

Şimdi, arkadaşlar, özellikle bunun hemen geri çekilmesi -bu Komisyondan bu teklifin- Anayasa Komisyonuna gönderilmesi... Bu konuda Başkanın yetkisi vardır, o da bunu çok iyi biliyor. Her şeyi Meclis Başkanı atamaz. Anayasa'yla ilgili olduğu için burada Anayasa'ya aykırılığı bile bence görüşmeye gerek yok. Anayasa'ya aykırılığı bile -ki komisyonların ilk önce görüşmesi gereken noktadır- bunu bile görüşmeye gerek olmadan acil olarak Anayasa Komisyonuna gönderilip burada bu kadar geniş bir yetkinin, bu kadar kapsam olarak da aynı zamanda çünkü çok farklı... Bakıyorum ben burada değerli arkadaşlarım... Tabii, alalece de geldiğim için hepsini inceledik mi? Bunu da inceleyemedik açıkçası. Kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi... Bakın, bu yetki gerçekten sınırsız bir yetki, istediği kurumu, istediği kuruluşu; hem kuruluşunu hem yönetim şeklini, teşkilatını, görevlerini, yetkilerini -bakın o kadar önemli bir şey- bile belirleyebilecek şekilde yürütmeye yetki veriyoruz.

Tabii, burada şu anlaşılabilir: Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerdeki yürürlükten kalkan Bakanlar Kurulu, İcra Vekilleri Heyeti, İcra Vekilleri Heyeti Kararı gibi; Başbakanlık, Başvekalet, sıkıyönetim, nizamname gibi referandumla ortadan kalkan bazı ibarelerin kaldırılması; bunlar makul görülebilir, bunlar biraz daha masum gözüküyor diğer yetkilere göre.

Şimdi, tabii “Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağılılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi.” Mesela, bu gerçekten çok irdelenmesi gereken bir durum. Yani bir devlet sistematigi içerisinde bağlı olan kurumların da bağılılık oluşturan ilgili olanların, irtibatlı olanlarının belirlenmesi, bu da apayrı bir yetki.

Şimdi, değerli arkadaşlar... Bu kadarını inceleyebildim Başkan, gerisini inceleyemedim, o kadar acele geldik ki...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Üstündağ.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Yok, yok devam ediyorum da bu belirlemelerle ilgili olarak...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Ben sözümü bitireceğim ama bir iki noktaya da temas etmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, istenen yetkilerin bir devlet sistematigi ve devlet kurumsal yapısıyla, altyapısıyla ilgili olması, başlı başına Türkiye Büyük Millet Meclisinin burada millet iradesi olarak etkin olması gerektiğini gösteriyor. Buradaki iradenin tam olarak ortaya konulmasının ayrı bir özelliği daha var çünkü seçime giriyoruz, Millet İttifakı içerisinde yer alan partiler ve birçok parti parlamenter sisteme geri dönüş sözü veriyor. Yani Cumhurbaşkanlığı sistemi denilen, hiçbir şeyi, ne olduğu belli olmayan, başkanlık sisteminin aslında başarısız bir sureti olarak gözüken sistemin tamamen ortadan kaldırılarak yeniden parlamenter sisteme dönüş ve demokratik bir parlamenter sistemin altyapısını oluşturma sözünü veriyor, böyle bir seçime giriyoruz. Ee, siz burada yetkileri verdiniz, Bakanlar Kurulu bunların hepsini değiştirdi, yarından sonra seçimi kaybettiğiniz zaman ne olacak?

BAŞKAN – Sayın Üstündağ, son bir dakikanız, lütfen toparlayın.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Biz bu konuları tekrar, tekrar görüşmek zorunda mı kalacağız? Bunları niye düşünmüyoruz, niye acele ediyoruz? Bu konuda da Komisyonun düşünmesini ayrıca öneriyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gökdağ...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, ben de bu dönem görev yapan bir milletvekili olarak, Adalet Komisyonunda da görev alan bir milletvekili olarak hep şuna şahit oldum: Yani, AK PARTİ anlayışı her şeyi böyle bir aceleye getirmeyle, tartışmadan, kurumları, kurumsallıkları devreye sokmadan keyfi yasalar çıkarır. Bir şeyi de hep beraber izliyoruz, şahit oluyoruz: İşbaşına geldiği 2002 yılından bu yana sürekli bir yetki, yetkiyi tek elde toplama, “Kurumsallıklar kalsın, kurumlar kalsın, demokrasinin kurumları ortadan kalsın...” Her şey, yetki, yetki, yetki, yetki... Alındı, alındı, alındı, alındı ama şu görüldü ki: Bu çare değil, bununla bir yere varılmıyor çünkü bütün bu yetkileri aldınız, tek başına her şeyi yapabilecek gücünüz var ama her şeyi karmakarışık hâle getirdiğinizin siz de farkındasınız. Bu, aslında bu gidişatın doğal sonucu değerli arkadaşlar. Yetkilerin tamamını bir yerde toplamak, Parlamentonun, demokrasinin kurumlarını ortadan kaldırmak, onları itibarsızlaştırmak, işlevsizleştirmek bir ülkeye yapılacak en büyük kötülük. Bunu gördünüz, gördünüz ki öyle bir noktaya gelindi, işin içinden çıkılmaz hâle gelindiğinin siz de farkına vardınız. Bütün güç sizde olmasına rağmen, AK PARTİ’nin olmasına rağmen, her türlü gücü olmasına, her türlü yetkiyi çıkarma gücüne sahip olmasına rağmen, yaptığınız, yapacağınız hiçbir şeyin önünde hiçbir engel olmamasına rağmen erken seçim kararı aldınız. Siz de farkındasınız, yürümedi, yürütemiyorsunuz, bütün güç sizde de olsa yürütemiyorsunuz. Biz muhalefet partisiyiz, biz erken seçim isteriz. Neden? Çünkü iktidarda değiliz, iktidara gelmek için böyle bir şey isteriz biz.

BAŞKAN - Biz de sizi kırmak zaten.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - İsteriz biz ama tek başına iktidar olan, her şeyi yapma gücüne sahip olan bir iktidar neden erken seçime gider? Altında eziliyorsunuz çünkü ülke sorunlarının, çözemediğiniz; bütün yetkiler sizde olmasına rağmen şimdi yine yetki istiyorsunuz, yine yetki istiyorsunuz; üstelik, bunu yaparken de kurumları, Parlamentonun kurumlarını, demokrasinin

kurumlarını yok sayarak yapıyorsunuz. Tamam, yapıyorsunuz bunu, yapalım, tamam; o zaman Anayasa Komisyonunda niye tartışılmıyor, Adalet Komisyonunda, yetkili kurumlarda niye tartışılmıyor, niye bu acele?

Mesela, Sayın Bakanım ile birlikte bir şey çıkardık, Kişisel Verileri Koruma Kanunu; yine bir acele, acele, işte, “Avrupa Birliğinin takvimine yetişme...”

Öyle değil mi Sayın Bakanım, değil mi? Evet.

Biz yine tartışalım, önemli bir konu.

BAŞKAN - Teşkilat maddesi miydi o Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, hayır.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - Kişisel Verileri Koruma Kanunu.

BAŞKAN – Orada teşkilat da vardı, değil mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii, yeni bir teşkilat...

BAŞKAN - Orada da Plan ve Bütçeye müdahale ettiniz. Teşkilat kanunları bizim işimiz Sayın Bakanım, niye yaptınız bunu?

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkanım, şunu bitireyim isterseniz.

BAŞKAN – Pardon.

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) - Şimdi, biz öyle yine uyarırken, yine “Şunu tartışalım, önemli bir konu, milyonlarca insanın kişisel özgürlüklerini ilgilendiren bir konu...” İşte “Avrupa Birliği takvimi, yetişme, yetişme...” Kanun çıktı. Kişisel Verileri Koruma Kurulu kurulmadan o kanunun eksikliği konuşulmaya başlandı. Neden? Çünkü bir acele, bu kurumsallıkları öteleme, bir oldubittiye getirme. Ben bunu bütün samimiyetle söylüyorum değerli arkadaşlar, ayrı düşüncelerde olabiliriz ama aynı geminin içindeyiz. Eğer bir gemi batarsa o geminin kaptan köşkünde oturan ile makine dairesinde kömür atanı arasında batma farkı iki dakikadır; hep birlikte batarız. Biz bu geminin yüzmesini istiyoruz; devletin kurum olarak, kurumsallık olarak ayakta kalmasını istiyoruz. Eğer bu kurumlar, kurumsallıklar ortadan kalkarsa, keyfilik başlarsa bunun altında kimin, ne zaman kalacağı belli olmaz Sayın Başkanım, yazık ediyorsunuz. Çıkarırsınız, bunu da çıkarırsınız ama gerçekten bu devletin kurumlarını bu kadar itibarsızlaştırıp, bu kadar işlevsizleştirip bütün yetkileri bir elde toplama anlayışı bu ülkeyi felakete götürür, kimse altından kalkamaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Bayraktutan...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de, biraz önce milletvekili arkadaşlarımızın belirttiği gibi, Anayasa Komisyonu üyesi olarak buradayım. 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un görüşülmesi sırasında Anayasa Komisyonu olarak çok yoğun bir mesai harcadık. Komisyon tutanaklarına ve ayrıca alt komisyon muhalefet şerhlerine bakarsanız bu konudaki çekincelerimizi, kaygılarımızı parti olarak ayrıntılı bir şekilde belirttik ve tarihe not düştük; arkasından, Genel Kuruldaki görüşmeler sırasında, daha sonra halk oylamasında buna ilişkin çekincelerimizin ne olduğunu ayrıntılı belirttik. Bunları yaşayarak önümüzdeki günlerde göreceğiz.

Bir anlamda, rejim değişikliği yapılmasına ilişkin kaygılarımızı ileri sürüyorken bunun basit bir rejim değişikliği değil, sadece yönetim değişikliği olduğunu ileri sürüyordunuz ama görüldü ki bu parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine yani tek adam rejimine geçişle alakalı ülkedeki işleyişin ve devletin işleyişiyle alakalı bütün kuralların değiştirildiğini gördük.

Belirtmek istediğim şu: Bu şekildeki bir radikal yönetim değişikliğiyle alakalı görüşmelerin, bizim de baştan beri ileri sürdüğümüz... Biraz önce haberimiz oldu, ne yazık ki Anayasa Komisyonunun bu şekilde bir bilgisi yok.

Ben sadece tarihe bir not düşmek açısından; her ne kadar görevlendirmelerin ve yetkilendirmenin Meclis Başkanlığında olduğunu bilsek de Sayın Başkanın bu konuda Anayasa Komisyonu Başkanıyla bir görüşme yapıp yazılı bir görüş alıp almadığını merak ediyorum. Yani Sayın Başkan, gerekirse bize bir bilgilendirme yaparsanız...

BAŞKAN – Almadım.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yani, en azından o yazıyı bize bir gönderirseniz.

BAŞKAN – Almadım, almadım, yazı yok.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Yazı yok.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Bu konuda yazı yoksa da Komisyon Başkanının -mutlaka- görüşüne başvurulmuş mudur, başvurulmamış mıdır, onu da bilmiyorum. Komisyon Başkanı en azından bize de, Anayasa Komisyonu üyelerine de bu şekilde bir görüş veya bu şekilde bir talep olduğuna ilişkin bir bildirimde bulunmadı. Anayasa Komisyonunun toplantı...

BAŞKAN – Çok kısa bir açıklama yapayım o zaman size.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Buyurun Başkanım, buyurun.

BAŞKAN – Bakın, tali komisyon kurulmamış yani esas komisyon sadece.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Anladım, anladım. Zaten onu bildiğim için...

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Anayasa Komisyonu tali komisyon olmaz.

BAŞKAN – Tali komisyon olmadığı için de herhangi bir şekilde oradan görüşemeyeceklerine dair bir şey istemedi.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tabii. Bahsedeyim Başkanım.

BAŞKAN – Ama doğru, İç Tüzük madde 34 şunu söyler: “Bir komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak tasarı veya teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir.” Yani, Sayın Üstündağ da söylüyor. “Bir Komisyon, kendisine havale edilen tasarı veya teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, tasarı veya teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir.” Biz bunlara gerek görmedik.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Şimdi, oradaki çekincemiz şu: Yani, o usul eksikliğini bile... Sayın Meclis Başkanı çok objektif davranmamış. Neden? Uygulamada şudur; ben de Anayasa Komisyonunun en eski üyelerinden biriyim, altı yıldır, yedi yıldır şöyle görüyoruz: Zaten Anayasa Komisyonu Başkanına bir başvuru yapıldığı zaman da Sayın Hocamız Burhan Kuzu böyle bir şey yapmıştı, bir defakto durumu ortaya koymuştu, istişare yapmadan “Evet, bize gerek yoktur, bizle ilişkisi yoktur.” diye matbu bir yazı gönderiyordu. O matbu yazı aslında bu dosyanın içeriğinde olmuş olsaydı o bile bir rahatlamaya yol açabilirdi

ama gördüğüm kadarıyla o kadar öz güven içerisinde hareket ediyor ki Hükümet, buna bile ihtiyaç duyulmamış; Başkan açısından diyorum. Bu açıdan, Anayasa Komisyonunun tali komisyon diye değil de ülkenin yönetim tarzını, yönetim şeklini değiştiren böyle bir temel düzenlemenin aslında Plan ve Bütçede değil de Meclisin en önemli komisyonu olması gereken yani bütün kanunların Anayasa'ya uygunluğunu, denetimini yapması gereken Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gerekirdi. Bu konuda Meclis Başkanının tutumunun objektif olmadığı kanısındayım en kibar anlatımla -Cemal Okan Yüksel çok güzel söyledi, en kibar anlatımla- yani bu kibarlık sınırlarını kırmadan.

Bir de tabii bütün bu düzenlemeler yapıldıktan sonra, öteki KHK'lerle alakalı düzenlemelerle alakalı o altı aylık süreyi biliyorsunuz. Bu konuda Hükümet -tabii, erken seçim gündeme geldiği için- bunu ivedilikle gündeme getirdi ama bu altı ayla alakalı ne yazık ki bir rahavet içerisine bulundu. Parlamentodan, bu şekildeki bir düzenlemenin yasama organının denetiminden geçerek, gerekirse anayasal denetime de tabi olmak üzere bu şekildeki bir düzenlemeden sonra yürürlüğe girmesi gerekirken bunu bütün hâliyle yürütme organına tevdi ederek bu yetkiyi oradan beklemenin çok iyi niyetli olmadığı kanısındayım.

Aslında bizim açımızdan şöyle bir farklılık yok: Bu yetki kanunu çıkmadan Bakanlar Kurulundan bir KHK düzenlemesini de çıkartabilirsiniz. Bize diyebilirsiniz ki: "Bu yetki kanununun olması şarttır." Ama bizce hiç yetki kanununa gerek olmadan Bakanlar Kurulundan KHK düzenlemesinin çıkmasındaki hukuki durumu ile şu anda istemiş olduğunuz yetki kanununu dayanağı ve onunla taçlandırılacak -size göre- bir şeyin arasında hiçbir fark yoktur bizim açımızdan yani burada yapılmış olan bu defakto durumda hukukilik, meşruluk açısından hiçbir fark yoktur, onu tarihe bir not düşmek açısından sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir de Sayın Kuşoğlu demin çok güzel bir şey söyledi. Bu konuda, tabii, bizim Anayasa'ya aykırılık önergelerimiz var ama özellikle bu şekil, maksat, konu açısından, bir de süre açısından bir problem var. 2'nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen "Cumhurbaşkanının yemin ederek göreve başladığı tarihe kadar" ibaresinin -Sayın Bakan bir açıklarsa- çok masumane olmadığı kanısındayım. Yarın bir gün, 24 Haziranda farklı bir siyasal tablo, farklı bir siyasal iklim Türkiye'nin gündemine geldiği zaman seçim kaybetmiş bir Cumhurbaşkanı gerçeği karşısında -yemin yirmi gün sonra da yapılabilir- o durumda yetki kanunlarıyla alakalı bir düzenleme yapan hukuki meşruiyetini kaybetmiş bir Cumhurbaşkanı profili karşısında şu hükmü bir kanunla belki düzenleyebiliriz ama bunun hukukiliği ve meşruluğu yoktur. Yani dünyanın hiçbir yerinde böyle bir düzenlemeyi, seçim kaybetmiş bir kişiye böyle bir yetkiyi, aradan yirmi gün sonra, yirmi beş gün sonra, bir ay sonra yemin törenine kadar böyle bir yetkiyi veremezsiniz. Böyle bir şey yani parlamenter demokraside zaten yoktur, tek adam rejiminde de yoktur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde de böyle bir düzenleme yoktur. Bunu da tarihe not düşmesi açısından paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşların değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyon Başkanımız söyledi, dedi ki: "Bu bizim meselemiz değil, Meclis Başkanlığının meselesi, Meclis Başkanı buraya sevk etti, biz de görüşüyoruz." Biraz önce de 34'üncü maddeyi okudu.

BAŞKAN – Ve gerekli görmediğimi söyledim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Evet, Sayın Komisyon Başkanımız da bir başka komisyona havale edilmesini gerekli görmedi.

Yani, Sayın Başkan, hayretler içerisindeyim, gerçekten hayretler içerisindeyim.

BAŞKAN – Ağabey, sen sekiz yıldır hayretler içerisinde sin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani inanamıyorum, inanamıyorum. Anayasa Komisyonunu direkt ilgilendiren bir teklif ve Meclis Başkanı da çok deneyimli bir hukukçu, yılların hukukçusu; bir evrakın nereye ve nasıl, hangi şekilde sevk edileceğini, oraya nasıl gönderileceğini hemen hemen hepimizden çok iyi bilen birisi.

16 Nisan referandumuna giderken teklif edilen bu 18 maddelik kanun Anayasa Komisyonunda görüşüldü ve daha sonra da referanduma gidildi. Peki, o niye Anayasa Komisyonuna gitti de Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmedi? Mademki bunu buraya gönderiyorsunuz, o zaman onlar da buraya gelmiş olsaydı, 18 maddelik Anayasa değişikliği buraya gelseydi, biz burada görüşürdük o zaman Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak, bundan da keyif alırdık. Burada bir keyfilik olduğu muhakkak, Anayasa Komisyonunda görüşülmesi gerekirken Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmesi özel olarak tercih edilmiş. Biz Sayın Komisyon Başkanımızdan gerçekten bunu beklerdik. Mutlaka Sayın Meclis Başkanıyla bir diplomasi telefonu yapmışlardır, “Bunu size sevk ediyorum.” demişlerdir. Sayın Başkandan biz şunu beklerdik ve isterdik... Derdik ki: “Ya Sayın Başkan çok teşekkür ediyoruz.”

BAŞKAN – Ağabey vallahi seni çok seviyorum, Musa Ağabey ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok teşekkür ederiz, sağ olun, sağ olun, sağ olun. Ben sevimli biriyim.

BAŞKAN – Bu Platonizm evet yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şu yedi yıldır Mecliste kimseyi incittiğimiz, kırdığımız söylenemez yani.

BAŞKAN – Kesinlikle.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dolayısıyla Komisyon Başkanımızın “Ya, bu Anayasa Komisyonu üyelerine karşı da bir haksızlık olur. Bunu siz Anayasa Komisyonuna gönderin.” demesi gerekirdi. Dedi mi demedi mi onu bilmiyoruz, o birazdan zaten duramaz, cevap verir.

BAŞKAN – “Demedim.” dedim zaten.

MUSA ÇAM (İzmir) – Demediniz, demediniz, evet anlaşıldı.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – İçinden demiştir.

MUSA ÇAM (İzmir) – İçinden demiştir.

BAŞKAN – Komisyon gündemine hâkimdir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, peki.

Sonuç itibarıyla, arkadaşlar, 12/12/2016 tarihinde Anayasa Komisyonuna Anayasa değişikliğiyle ilgili teklif gitti, orada müzakere edildi ve 15/1/2017 tarihinde Anayasa Komisyonunda görüşüldü ve daha sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde müzakere edildi, 21/1/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde 18 madde kabul edilerek Cumhurbaşkanlığına 2/2/2017 tarihinde gitti ve 10/2/2017 tarihinde de Cumhurbaşkanı tarafından imzalandı, 11 Şubat 2017 tarihinde de Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdi ve 16 Nisan referandumuna gidildi. Aradan yaklaşık olarak bir buçuk yıl geçti. Benden önceki konuşmacılar da söyledi. Bunun 17’nci maddesinin (b) fıkrasında “En geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bu kanunda yapılan değişikliğin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliğiyle ilgili diğer kanuni düzenlemeleri yapar.” denilmektedir. Yaklaşık olarak bunun üzerinden bir buçuk yıl geçti. Bir buçuk yıl geçmiş olmasına rağmen, gerek

Genel Kurulda KHK'lerle ilgili görüşmeler yapılırken gerekse de Anayasa Komisyonunda bulunan arkadaşlarımız bununla ilgili düzenlemelerin bir an önce yapılarak Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilmesiyle ilgili çeşitli uyarılar yapmış olmasına rağmen, aradan bir buçuk yıl geçmesine rağmen bu getirilmedi arkadaşlar.

Geçtiğimiz günlerde uyum yasaları Anayasa Komisyonuna geldi ve Anayasa Komisyonunda kabul edildi. Mademki Anayasa Komisyonuna bu uyum yasaları getirildi, bu uyum yasalarıyla birlikte bu da oraya getirilebilirdi ve bununla ilgili, bu KHK'lerle ilgili bütün düzenlemeler Anayasa Komisyonuna getirilip orada bunlar yapılabilirdi, yapılmadı ve şimdi Plan ve Bütçe Komisyonunda. Burada iyi bir niyet görmüyoruz, doğru bir tutum ve davranış olarak da görmüyoruz. Konu son derece teknik ve hukuki bir konu. Ülkemizin geleceğini ilgilendiren bir konu. Bu konuyla ilgili Anayasa'mızın 91'inci maddesi kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermeyi düzenliyor. Yetki kanunu, kararnamenin amacını, kapsamını ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını da açıkça gösteriyor.

Anayasa Mahkemesinin 1990 yılında oluşturduğu içtihat Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bakanlar Kuruluna KHK çıkarma yetkisi verebilmesini ivedilik, zorunluluk ve önemlilik olmak üzere üç adet ek şartı bulunmasına da özellikle dikkat çekmiş. Aynı şekilde, bu konuda yetkiyi aşmayacağınızla ilgili siciliniz bugüne kadar uyguladığınız uygulamalardan da açık ve net gösteriyor. En son olarak kar lastiği gibi düzenlemeleri de kanun hükmünde kararnamelere sıkıştırdığınız da açık ve net bir şekilde. Dolayısıyla burada iyi bir niyet görmediğimizi açıkça söylemek gerekiyor.

Şimdi, biz bu kanunun Anayasa'ya aykırı olduğunu iddia etsek seçime aşağı yukarı şurada kırk beş gün kaldı arkadaşlar. Anayasa Mahkemesine gitsek seçimden önce bir karar vermesi mümkün gözüküyor bu koşullar altında. 2011'de yetki kanununu Anayasa Mahkemesine götürmüştük yine bu şekilde. Anayasa Mahkemesi kararı seçimlerden tam dört ay sonra verdi arkadaşlar. O günleri hatırlayacak olursak 27 Ekim 2011 tarihinde Anayasa Mahkemesinde görüşmelere 14 üye katılıyor, bu 14 üyeden 7 üye kanunun iptali, 7 üye de iptal isteminin reddi yönünde oy kullanıyor. O dönemin Başkanı Haşim Kılıç'ın oyuyla iptal istemi reddediliyor arkadaşlar. Karşı oy yazan yüksek mahkeme üyeleri özellikle şu iki noktaya dikkat çekmişler: "Bakanlar Kuruluna teşkilat ve personel konusunda sınırsız düzenleme yetkisi verilmektedir bununla. İkincisi, kamu hizmetlerine girme hakkının bu hizmete girenlerin görevde kalma hakkının güvencesi olduğuna yetki kanunuyla görevden alınma ve emekliye sevk edilme mümkün hâle getirilmektedir." diye özel olarak muhalefet şerhi yazılmış arkadaşlar ve bunun da altını çizmişlerdir ve dikkat çekmişlerdir.

Şimdi, bu düzenlemeyle siz AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sınırsız bir yetki veriyorsunuz arkadaşlar. Bu kim olursa olsun, orada Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı olsa da, MHP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı olsa da, HDP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı olsa da, hangi partinin genel başkanı olursa olsun bir siyasi partinin genel başkanına bu kadar sınırsız yetki veriyorsunuz, bu yetkinin doğru olmadığını düşünüyoruz.

BAŞKAN – Bu yetki kanununda mı yapıyoruz bunu?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir tek kişinin bu kadar yetkiyi suistimal edeceğini düşünüyoruz. Özellikle seçimlere kırk beş gün kala bu yetkinin doğru, adil, hakkaniyetle kullanılmayacağından ciddi şekilde endişelerimiz ve kaygılarımız vardır. Bu nedenle buna karşı olduğumuzu söylemek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcısı, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurumlarının bürokratları, değerli basın mensubu arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, önümüzdeki tasarı, Meclisin saygınlığına bir kez daha gölge düşüren, bir kez daha baypas eden bir metin. Değerli arkadaşlarım söylediler asıl Anayasa Komisyonunda bunun görüşülmesi gerektiğini. Tabii, bunların hiçbiri -işte az önce Musa Bey söyledi- on üç-on dört aydır yaşanan gecikmenin sorumluluğunun Hükûmette, sizde olduğunu ortadan kaldırmıyor. Bugüne kadar getirilebilirdi. Birçok defalar saatlerce gece yarıları, sabahın erken saatlerine kadar birçok kanunu görüştük, çıkardık. Bunlar da yapılabilirdi. Ama bunun yapılmamış olmasının sorumluluğu tamamen Hükûmete aittir. Şimdi “Zaman kalmadı.” “Erken seçim oldu.” gibi gerekçelerle böylesine, devleti yeniden yapılandıran bir hususta yetki alınmak istenmesi ve sınırsız bir yetki alınmak istenmesi kabul edilemez diye düşünüyorum.

Bu konuda keşke ilgili hukukçulardan görüşler alınsaydı. Ama şu aşamada ne yapılabilir? Bence geri çekilmelidir. Geri çekilmeli ve artık bundan kırk gün sonra seçim yapılacak, bu seçimlerin sonuçlarında ülkede Cumhurbaşkanlığı makamında oturan kişi değişebilecek; Hükûmet, Meclis aritmetiği değişebilecek. Söylemlere bakıldığında Cumhurbaşkanlığı iddiasında olan, bu demokratik rekabete giren adayların biri dışındaki hepsi sistemin yeniden parlamenter demokratik sisteme dönülmesi, tek adam yönetiminden parlamenter demokratik sisteme, güçler ayrılığının etkin bir şekilde hissedildiği bir sisteme dönülmesi hususunda topluma söz vermekte, projelerini anlatmakta. Hâl böyleyken bizim şimdi devleti yeniden yapılandırarak tüm yetkileri tek bir kişinin elinde toplayacak bir devlet yapılanmasına, böylesine, işte 2 maddelik, 3 maddelik bir metinle “evet” diyor olmamız kabul edilemez, çok büyük vebaldir.

Ben bir kez daha bunun geri çekilmesini ve artık, seçimler sonrasında, seçimler sonrasında çıkacak Parlamente'ya bırakılması gerektiğini düşünüyorum ve bugüne kadar yapılmamış, üstlenilmemiş sorumluluğun bu şekilde şimdi, alelacele bir, devleti yeniden yapılandıran bir düzenlemeye imkân sağlayacak bir yetkiyle yapılmasına karşı çıkıyoruz. Bu keyfiliğe, bu tek adam yönetimine, işte gördünüz, milyonlarca insan “Artık yeter, artık tamam.” diyor. Bu yetki kanununa “Tamam.” demiyoruz ama dediğim gibi, bu keyfiliğe, bu sorumsuzluğa, Parlamente'nin saygınlığını gölgeleyen, yetkilerini elinden alan bu üsluba ve tek adam yönetim tarzına “Artık yeter, tamam.” diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, değerli hazırun; esas olarak arkadaşlarım benim de söylemek istediğim düşünceleri ifade ettiler ancak ben metinden de yola çıkarak birkaç soruyu size yöneltmek ve o soru üzerinden itirazlarımı ifade etmek istiyorum.

Bu yetki kanunu tasarısının 1'inci maddesinin son cümlelerinde, daha doğrusu iç paragraflarda şöyle bir belirleme var, deniliyor ki: “Çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararnama çıkarma yetkisi verilmektedir.” Altta da 19'a yakın farklı alanlarda düzenlemeler konusunda yetki verildiği ifade ediliyor.

Şimdi ben şunu sormak istiyorum: Şu anda OHAL sürüyor, OHAL koşulları içinde seçime gidiyoruz. OHAL'de zaten kanun hükmünde kararnameler de çıkarılıyor. Bu yetkiyi, böyle bir yetkiyi bir kez daha isteme hangi amaca hizmet ediyor? Öncelikle bunu sormak istiyorum. Şöyle bir gerçeklik

yaşadık, değil mi: OHAL'in ilanından bu yana sıkça da itirazlarımızı ifade ettik, dedik ki: "Çıkarılan kararnamelerin OHAL ilanına neden olan kararnameler, konudaki kararnameler olması gerekir ama bu aşıldı ve hemen her alanda kararname düzenlendi. Buna göre de işlemler yürütüldü." Yani zaten hukuka aykırı ve gayrimeşru bir durum vardı. Böyle bir tabloda son bir buçuk ay için, iki ay falan değil, son bir buçuk ay için yeniden yetki istemenin nasıl bir anlamı vardır? Şimdi bu konuda arkadaşlarım şekli birtakım konular üzerinde durdular, dediler ki: "Öncelikle Anayasa Komisyonunun bu konuda görüş beyan etmesi gerekirdi." Bu şekli konuları aşıyorum. Bütün arkadaşlarım nezaketle de ifade etmeye çalıştılar. Ben bu nezaketin gerçekliği ifade ederken nazik olmak ya da olmamak gibi bir kuralda olmadığını düşünüyorum. Eğer gerçek çok ağırsa, gerçek nazik olmaktan uzaksa bunu biz açıkça ifade etmek gibi bir sorumluluğumuz var. Bana göre nedir gerçek ve esas olarak toplum açısından da nazik olmayacak, toplum açısından demokratik olmayacak, özgürlükleri ortadan kaldıracak, keyfiliği ve zaten sürmekte olan tek adam rejimini daha da etkili hâle getirecek önerme "ilkeler ve yetki süresi" başlıklı bölümün ikinci fıkrasının en sonundadır. Yine arkadaşlarım ifade ettiler. Cumhurbaşkanı'nın yemin ederek göreve başladığı tarihe kadar geçerlidir.

Şimdi, varsayalım ki Cumhurbaşkanlığı ikinci tura kaldı ve ikinci tur çok fazla istikbal göstermiyor iktidar yönünden. Her türlü hukuka aykırı işlemin Bakanlar Kurulu tarafından gündeme gelmesi ve gayrimeşru bir dönemin, baskıcı bir dönemin başlatılması konusunda iptale kadar varabilecek, seçimlerin iptaline kadar varabilecek. Bu kamuoyunda tartışılmaktadır. Bu sebeple bunu ben açık ve net olarak söylüyorum: Böyle bir keyfiliğe burada bizim elimizle, Parlamento eliyle izin verilmiş olacak. Bu konu bu tasarının en nazik -"nazik"ı tırnak içine alarak söylüyorum- sorudur ve esas olarak bunun üzerinde düşünerek, bunun üzerinden yapılan işlemin amaç yönünden hukuka aykırılığı konusunun burada bulunan ve oy kullanacak olan bütün arkadaşlarımın dikkatlerinde olması gerektiği inancındayım. Bunu bir sorumluluk sayarak ifade ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Yani bu "nezaket" "nezaketsizlik" kavramları üzerinde çok fazla duruyorsunuz da Anayasa ve hukuk çerçevesi içerisinde işlerini yapan bir komisyon ve komisyon üyeleri ve bir parlamento ve bir hükümeti gayrimeşru olarak ilan etmenin hangi sınıfa girdiğini de ben sizin takdirlerinize bırakıyorum.

Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri ve bürokratlar; evet, ben de bir hukukçu değilim ancak burada bu yetki kararnamesiyle ilgili görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN – Siz hangi komisyondasınız?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görev yapıyorum Sayın Başkan.

MUSA ÇAM (İzmir) – Direkt ilgilendirir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, gerçekten de doğrudan, özellikle... Ki kabul ettiğimiz Anayasa değişikliğinin Avrupa Birliği'nin evrensel değerleri ve kuvvetler ayrılığı ilkesini, demokratik işleyen, bağımsız, kurumsal yapıyı ortadan kaldırdığı düşünürsek, Avrupa Birliğinde üyeliğimizin temel kriterleri olan Kopenhag siyasi kriterlerinden tamamen uzaklaşmış durumdayız şu an.

Teşekkür ediyorum Sayın Çam bunu hatırlattığın için de.

Evet, sizin, ben salona girdiğim zaman, Sayın Üstündağ da konuşmasına başladığı zaman “Temcit pilavı gibi aynı şeyleri söylemeye devam edeceksiniz.” demenizi de bir talihsizlik olarak değerlendiriyorum. Bizler burada, Parlamentoda görev yapan milletvekilleri kanun tasarılarıyla ilgili kendi görüşlerimizi paylaşmak durumundayız. Tekrarlar da mutlaka olacaktır çünkü aynı siyasi grupların benzer kaygıları bulunmaktadır.

Burada, evet, bu yasa, getirilen bu yetki kararnamesiyle ilgili kanun tasarısı da bu iktidarın ortak akıldan uzak, plansız, öngörüsüz ülke yönetim biçiminin bir son örneği, belki en son örneği olacak şahit olduğumuz. Meclisin bütün teamül ve geleneklerinin altüst edildiği bir süreci yaşıyoruz. Meclisimizin denetim ve yasama yetkisinin tamamen ortadan kaldırıldığı bir süreç de bugün tekrar şahit oluyoruz.

Gerçekten, baktığımız zaman gerekçeye, ikinci paragrafta, Sayın Bayraktutan’ın da belirttiği gibi, bizim günlerce, haftalarca anlatmaya çalıştığımız rejim değişikliğinde yapılanlar bir paragrafta burada açıklanmış ve çok ciddi, gerçekten demokrasimizin temel güvencesi olan kuvvetler ayrılığını tamamen lağveden; yasama, yürütme ve yargının yetki alanlarını bir tek kişide toplayan bir düzenlemeyi burada, gerçekten, bu bir paragraf bize çok ayrıntılı anlatıyor. 18 madde burada bir paragrafta toplamış. Burada sadece bir kelime ve teknik düzenlemeler yapılmayacak bu yetki kararnamesiyle. Devletimizin gerçekten bürokratik mekanizmasında ve kurumsal işleyiş mekanizmasında çok ciddi değişiklikler yapılması konusunda yetki verecek bir kararnameyle karşı karşıyayız. Bu çok sakıncalı, burada çok değerli hukukçularımız bunu anlattılar. Burada sadece benim dikkat çekmek istediğim: Bu sadece kelime düzenlemesi değil. Teknik “Başbakan” “Bakanlar Kurulu” kaldırması değil, burada çok ciddi bir devlet geleneğimizde ve bürokratik mekanizmalarımızda köklü bir değişime gidiyoruz ve bu değişikliğin bir akşam Meclise getirilen bir grup önerisiyle, işte, ertesi gün sabah Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilerek yapılacak bir süreç değil bu. Bu gerçekten çok ciddi şekilde bütün... Meclis Başkanının önerisiyle bir komisyonda toplanılıp görüşülecek bir süreç değil. Bu bütün Parlamentodaki siyasi grupların bir araya gelip gerçekten böyle bir yetkiye ihtiyaç var mı, Parlamentoda bütün grupların onayıyla...

BAŞKAN – Genel Kurulda görüşecekler zaten.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – ...olağanüstü, ivedi, çok acil gerçekten ülkenin geleceği açısından ihtiyaç duyulan bir yetki kararnamesi mi? Buna da dikkat edilmesi gerekiyor açıkçası. Şöyle ki: “Gerçekten bir KHK’yle de düzeltilebilir miydi bu?” Sayın Bayraktutan sordu bu soruyu. Ne farkı olacak? Ben de bunu merak ediyorum. Bu kadar muazzam geniş kapsamlı bir yetkiyi Bakanlar Kuruluna verecek bir yetki kararnamesi değil de bir KHK sorusu olabilir.

BAŞKAN – Yani “Olağanüstü hâl KHK’siyle mi yapınlar?” diyorsunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet. Sayın Bayraktutan’ın sorduğu soru.

BAŞKAN – Çok farkı var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Bir de 24 Haziran –ki bu noktada bizim bir grup önerimiz de var-neden tarih Cumhurbaşkanının yemin edeceği tarih olarak belirleniyor? Bu da sakıncalı bir süreç çünkü biz süreci bilmiyoruz, şu an bir seçime gidiyoruz ama seçimin sonucunu bilmiyoruz. Nasıl bir sürece evrilecek ülkemiz, bu konuyu da tekrar dikkatinize sunmak istedim. Gerçekten tek adam rejiminin ve ortak akıldan uzak yönetim biçimimizin bugün umuyorum en son örneği olacak ve artık ortak aklın planlı, öngörülü, bürokratik mekanizmanın işleyeceği, kuvvetler ayrılığının tam anlamda tesis edildiği bir süreci ben de 24 Hazirandan sonra yaşayacağımızı düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım...

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımız; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. Hem teklif edilen kanunla ilgili hem de muhalefetteki arkadaşların beyanlarına bir nevi cevap olması yönünden görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Tabii, devlette devamlılık ve bürokraside devamlılık esastır. Muhalefet milletvekillerimizin dediği gibi adayların sloganlarına göre, 24 Hazirandaki seçim sonuçlarına göre bir bekleme yapılması devlet geleneklerimize, yasalara aykırıdır, böyle bir bekleme yapılamaz.

İkincisi: Türkiye 16 Nisan 2016 tarihli halk oylamasıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmiştir. Bu sistemi tümüyle uygulayacak olan da 24 Haziran seçimleri sonrasındaki yürütme belirleyecektir. Bu yetki hem 16 Nisan 2016 tarihli halk oylamasında kabul edilen Anayasa değişikliği teklifleriyle uyum yasalarını yapmakla ilgili görev verilmiştir hem de mevcut Anayasa’ımızda zaten bu hükümle ilgili hükümler vardır. Kaldı ki çoğunluğu bakanlık ve müdürlüklerin teşkilat ve görevlerinin, personel işleyiş ve yürütmesiyle ilgilidir. Çerçevesi de çizilmiştir, yetki ve uygulama sınırları tespit edilmiştir, sınırsız değildir, yürütmeyle ilgili meselelerden oluşmaktadır.

Ayrıca, bu yeni sisteme uyumlu hâle gelmesi için de lafzi hükümlerin, lafzi kelimelerin çıkarılmasından daha doğal bir şey olamayacağını düşünüyor saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır. Şimdi görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakanım, süreniz on dakikadır.

Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; arkadaşlarımız son derece önemli değerlendirmeler yaptılar, hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Komisyonun yetkisine dair konu çok konuşuldu ama siz ona gerekli cevabı verdiniz, ben de sizin görüşlerinize aynen katıldığım için onları tekrar etmeyeceğim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Meclis Başkanı doğru mu yaptı diyorsunuz Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet, doğru yaptı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Doğru mu yaptı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Tabii, tabii, doğru.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir hukukçu olarak... Tebrik ediyorum, gerçekten tebrik ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, tabii, Başkanımız cevap verdiği için detaylandırmak istemiyorum çünkü bu komisyonlarda...

BAŞKAN - Bir beş dakika da ben bunun için süre vereyim Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yok yok, neyse.

Şimdi, Anayasa’ya aykırılık konusuna gelince. Anayasa’ya aykırılık bu tasarıyla ilgili söz konusu değildir çünkü Anayasa’nın 90’ıncı maddesine göre Bakanlar Kurulu Türkiye Büyük Millet Meclisinden kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini talep etmektedir. Yasama yetkisinin devredilmezliği kuralına 91’inci madde bir istisnadır. Dolayısıyla ikisi de Anayasa’nın kuralıdır, kurallar arasında hiyerarşik bir yapı söz konusu değildir. Bu nedenle Anayasa’ya, hukuk devletine ve bizim bütün bu anlamdaki kurallarımıza bunun uygun olduğunu, herhangi bir aykırılık bulunmadığını ifade etmek

isterim. Daha önce de sizin dağıttığınız şehirlerde 30 tane -Anayasa'mıza göre- kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren yetki kanunları görüşülmüş, kabul edilmiş. Bu kabul edilirse 31'incisi olacaktır.

Süreyle ilişkin konuya gelince, tabii, Anayasa'nın geçici maddesinde şimdi, orada çok net bir şekilde hangi hükümlerin ne zaman yürürlüğe gireceği ifade ediliyor. Bir kısmı hemen yürürlüğe giriyor -Sayın Kalaycı ifade etti- ki onlar girdi; bir kısmı seçim takvimi başlamasıyla yürürlüğe giriyor, onlar da yürürlüğe girdi; bir kısmı da Cumhurbaşkanının Türkiye Büyük Millet Meclisinde ant içtiği gün yürürlüğe girecektir. Şimdi, Anayasa'nın 91'inci maddesi ve kaldırılan bütün maddeler yemin tarihinde yürürlükten kalkacak, halk oylamasında kabul edilen ve yürürlüğe girmemiş diğer maddeler de yemin tarihinde yürürlüğe girecektir. Dolayısıyla, herhangi bir fasılasızlık söz konusu olmadığı gibi, herhangi bir ihtilaf da burada söz konusu değildir ve Anayasa'ya da aykırı değildir. Kaldı ki 91'inci maddede de ayrıca şu var: "Bakanlar Kurulunun herhangi bir nedenle istifası veya düşürülmesi ya da yasama döneminin sona ermesi belli bir süre için verilmiş olan kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini sonlandırmaz." diyor. Dolayısıyla burada sürenin sonrasında bu değişikliklerin yapılması yani seçim 24 Hazirandan Cumhurbaşkanının yemin ettiği güne kadar değişikliklerin yapılması Anayasa'ya aykırı değil, Anayasa'nın amir hükümlerine tam da uygun bir düzenlemedir. Kaldı ki Hükümet bunun ne kadarını seçimden sonra kullanacak ne kadarını önce kullanacak bunun elbette takdirini Bakanlar Kurulu yapacaktır. O açıdan süre bakımından da bir Anayasa'ya aykırılık yoktur.

Bir başka konu, Başbakanlık kalkıyor, o zaman ne olacak, ne koyacaksınız yerine? İşte zaten biz uyum yasalarını bunun için yapıyoruz. Hangi düzen geliyor, bu düzenin ne olduğu 16 Nisan halk oylaması öncesinde ve sonrasında milletimize anlatıldı ve halk oylamasında millet Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini kabul etti. Bu hükümet sisteminde yasama, yürütme ve bunlar arasındaki ilişkiler, yasama denetimi ve diğer pek çok konular ayrı ayrı düzenlenmiş oldu. Dolayısıyla uyum yasalarıyla biz yeni bir düzen kurmayacağız, Anayasa'nın kurduğu ve milletimizin de bilerek kabul ettiği Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyumlu olmayan meri mevzuatımızdaki kuralları uyumlu hâle getireceğiz. Bunlar bazen bir ibare değişikliği olabilir, işte "Başbakanlığa bağlıdır." deniyor "Cumhurbaşkanlığına bağlıdır." denilecek. İşte, ilgili, ilişkili, bağlı kuruluşlar var şu anda Başbakanlığa. Diyanet İşleri Başkanlığı diyelim, Başbakanlığa bağlı, yeni dönemde Cumhurbaşkanlığına bağlı olacaktır. Bu minvalde teknik bazı zorunlu kavramsal uyum yapılacaktır. Bazı kavramlara ihtiyaç kalmadığı için onlar madde metninden çıkarılacaktır. Tabii, yeni sistemin özüne uygun bazı yeni düzenlemeler ihtiyacı olabilir, bu düzenlemeler yapılacaktır. Bazı madde metinlerinde de, kanunlarda da bu yeni sisteme göre madde değişiklikleri yapılması gerekecektir, bunlar yapılacaktır. Yoksa bunun dışında Anayasa'da öngörülmeleyen bir şeyi hayata geçirmek üzere biz yetki almıyoruz. Anayasa'ya uygun düzenleme yapmak üzere yetki alıyoruz ve bu yetkinin kullanılması da Anayasa Mahkemesinin ayrıca denetimine tabidir. Anayasa'ya aykırı bir düzenleme yaptığımızda Anayasa Mahkemesinin bunu iptal edeceği de çok açık bir husustur. Burada bilinmeyen bir şey değil bilinen ve kabul edilen şeyin hayata geçmesi için gerekli adımları atıyoruz.

Burada, tabii, altı aylık süre konusu önemli. Bu süre, hepimiz biliyoruz ki bir düzenleme süresidir, esasında yasamaya verilmiş bir süre ama bizim parlamenter sistemde kanun tasarısı ve hükümetin de sorumluluğu yasama içinden çıktığı için hükümete de dolaylı bir süre verilmiştir ama bu bir düzenleme süresi. Hükümetimiz kabulün yapıldığı günden itibaren bu konuyla ilgili bütün bakanlıkları seferber etmiştir. Her bakanlık kendi mevzuatının taramasını yapmış, Başbakanlık, Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ve bir müsteşar yardımcımızın başkanlığında bu çalışmaları çok detaylı bir şekilde yürütmüştür. Ayrıca AK PARTİ Genel Merkezinde de biz Sayın Hayati Yazıcı Bey'in Başkanlığında ayrıca partide de bir Uyum Komisyonu kurduk, orada da çok detaylı çalışmalar yapıldı. Ben bütün

bu çalışmalarda bulunan birisi olarak söylüyorum: Geceyi gündüze katan bir dikkatle, bir emekle bu çalışmalar yürütülmüştür, bir ihmal söz konusu değildir ama takdir edersiniz ki -demin de ifade ettim- bu kanun sayısı, baktığınızda 879 tane kanun, tek tek tarandı ve tabii, bunların içerisinde bu kanunlara işlenen kanunlar var, onları koyduğunuzda binlerce kanun taraması yapıldı -yani binlerce diyelim- ve 80 tane kanun hükmünde kararname, bütün bunların taraması yapıldı. Tabii, bürokrat tarıyor ama bunun bir siyasal gözle gözden geçirilmesi gerekiyor; o taradı da acaba tespit ettiği şey ne kadar yeni düzene, sisteme uygun, bunların başka kanunlarla yansımaları, bağlantıları... Hemen şak “Başbakanlık” ifadesini “Cumhurbaşkanlığı” olarak değiştirmek gibi bir kolaylık yok burada, gerçekten çok büyük bir mimari, büyük bir inşaat çalışması var; bu da zaman almıştır ama buna rağmen sistemin aksamadan yürütmesi için Siyasi Partiler Yasası, Seçim Kanunları gibi hemen seçim takviminde zaruri olan ve yürürlüğe girmesi gereken konularda uyum yasaları Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir. Bu düzen süresi olduğu, hak düşürücü bir süre olmadığı için de yeni sistemin inşası için yapılması gerekenleri yapma konusunda bu yetkiyi alma zarureti tartışmasıdır. Yani şu anda Hükûmetimizin... Birisi çıkıp şunu diyebilir mi? 24 Hazirandan sonra muhtemeldir ki 5 Temmuzda -bilemediniz 6, 7 veya 10 Temmuzda neyse- Cumhurbaşkanı yemin ediyor. Yani geçen on günde kesinleşmelere baktığımızda Meclis Başkanı seçiliyor, ondan sonra yemin... 24 Haziran, on gün sonra işte, ne yapıyor? Zannederseniz, 4 Temmuz falan yapıyor. İşte, Meclis yemin etti, Meclis Başkan seçildi, baktığınızda mesafe çok dar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Uyum yasalarını çıkarıp seçime gitseydiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Cumhurbaşkanı göreve başladığı zaman, yemin ettiği an bu sistem tamamen değişmiş, yeni sistem bütün gerek ve kurumlarıyla yürürlüğe girmiş demektir. O zaman Türkiye nasıl yönetilecek? Yeni Cumhurbaşkanının elbette ki elinde hazırlıkları olacak. Devlette devamlılık esastır. Biz ne yaptık? Cumhurbaşkanımıza bütün altyapıları hazırladık. Bu KHK’lerle beraber biz bunları yürürlüğe koyacağız. Cumhurbaşkanı yemin ettiği andan itibaren de Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini devreye sokacak ve devletin işleyişinde herhangi bir aksama olmadan tıkr tıkr sistem işleyecek, devam edecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Son bir cümle söylüyorum.

Türkiye’de sistem değişmiştir, değişmemiş gibi davranmanın hiçbirimize bir faydası yoktur. Bizim bundan sonra yapmamız gereken değişen bu sistemin sağlıklı ve milletimizin, devletimizin yararına işlemesi için elimizden gelen katkıyı vermektir yoksa değişen bir sistemi değişmemiş gibi görmek bize hiçbir fayda sağlamayacaktır. Ayın 24’ünden sonra Türkiye, yeni bir sistemle yoluna devam edecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir şey ifade edebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki, buyurunuz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Başbakan Yardımcım; teşekkür ederiz ama şu konular var söyledikleriniz arasında: AK PARTİ’de Sayın Hayati Yazıcı Başkanlığında...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Parti içi bir çalışma.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...parti içerisinde kurulan bu Komisyonun burada da Türkiye Büyük Millet Meclisinde de kurulması gerekirdi ve buna da iktidar partisinin öncülük etmesi gerekirdi; tabii ki böyle bir ihmal var, zaten bizim eleştirdiğimiz konu da o. Birincisi, yani bu çalışmalar madem yapıldı bürokrasi içerisinde ya da iktidar partisi içerisinde; Meclis içerisinde de yapılması, bir komisyon tarafından şimdiye kadar yürütülmesi gerekirdi. Bizim eleştirilerimizin başında o geliyor.

Tarih konusunda da, dikkat ederseniz, geçici 21'inci maddede de şöyle diyor: “Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27'nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçimi 3/11/2019 tarihinde birlikte yapılır. Seçimin yapılacağı tarihe kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri...” Seçimin yapılacağı tarihe kadar...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet, devam. Devamını da okuyun ama.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “...ve Cumhurbaşkanının görevi devam eder.” diyor. Yani biz onun için seçimin yapılacağı tarihe kadar Hükûmetin bu konuda yetki alması gerekir diyoruz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, ama bakın... Bakın, şimdi, onun devamında...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, “Seçimin yapılacağı tarihe kadar Cumhurbaşkanının ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin görevi devam eder.” diyor açık bir şekilde, aynı paralelde böyle bir talepte bulunduk.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Müsaade eder misiniz. Yani şimdi burası önemli olduğu için girmek istiyorum.

91'inci maddenin üçüncü fıkrası, Bakanlar Kurulunun istifası, düşürülmesi veya yasama döneminin sona ermiş olmasının verilen kanun hükmünde kararnamenin süresinin de sona erdiği anlamına gelmeyeceğini çok açık bir şekilde ifade ediyor ve ayrıca da yine geçici 21'inci maddede yürürlük tarihlerini belirliyor ya, o belirleyen maddede de bir şey ifade ediyor, diyor ki orada... Bakanlar Kurulunun görevi ne zamana kadar devam edecek? Ondan sonra Cumhurbaşkanı ne zaman göreve başlayacak? Anayasa'nın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uygun, parlamenter sistem nedeniyle yürürlükteyken yeni sistem nedeniyle yürürlükten kalkan maddelerinin hangi tarihte yürürlüğe gireceğini burada açık açık yazıyor. Madde 18 “Bu Kanun ile Anayasanın; 8, 15, 17, 19...” İşte, mesela KHK'lerle ilgili 91'inci maddesi, dikkat edin, artı Bakanlar Kuruluyla ilgili 109'uncu maddesi, bunların hepsinin Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte yürürlükten kalkacağını ifade ediyor. Dolayısıyla 91'inci madde Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarihe kadar cari bir maddedir, Bakanlar Kurulunun yetki, görev ve sorumlulukları Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarihe kadar devam etmektedir. Bu ikisini beraber düşündüğünüzde burada bir Anayasa'ya aykırılık, bir boşluk yok. Bütün kurumlar seçim tarihinde değil, Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte devam edecektir. Orada, işte, Meclisle ilgili maddelere bakarsanız, mesela 87, 88, 89; bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili maddelerdir. Bu maddelerin yürürlüğü de yine aynı şekilde Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarihe kadar devam etmektedir. Yani bu çok açıktır, herhangi bir aykırılık söz konusu değildir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devam edebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Çok kısa lütfen, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, tabii.

Sayın Başbakan Yardımcım, Hükûmetin görevi Sayın Cumhurbaşkanının yemin etmesinden sonra da yeni hükûmet kuruluncaya kadar devam ediyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Devam etmiyor, yok, yok, artık hükûmet kuruluşu diye bir şey yok.

BAŞKAN – Ant içmeye kadar devam ediyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sistem değişti, yeni sistemde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani bir hükûmet söz konusu değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hayır, hükûmet var, hükûmet, Cumhurbaşkanı... Yürütme yetkisi şu anda Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı tarafından birlikte kullanılıyor; Cumhurbaşkanı mevcut sistemde yürütmenin de aynı zamanda başıdır ama yeni sistemde yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir, Cumhurbaşkanı yürütme yetkisini kullanırken kendisinin yanında yardımcı olacak Cumhurbaşkanı yardımcılarını olacaktır, bakanlar olacaktır ve bu bir hükûmettir ama burada yürütme yetkisini bu hükûmet adına Cumhurbaşkanı kullanacaktır, Anayasa çok açık.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, orada tabii...

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yemin ettiği tarihtir o, yemin ettiği tarihe kadar...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, müsaade edin.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bir cümle daha söyleyeceğim.

Sizin dediğiniz kabul edilmiş olsa o zaman Türkiye Cumhuriyeti'nde her seçimde, seçim tarihinde hükûmetin görevi sona erer ve yemin edip yeni hükûmet göreve başlayana Türkiye hükûmetsiz kalır. Öyle bir şey olabilir mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu farklı bir konu oldu Sayın Bakanım.

Şimdi, “Sistem değişiyor.” diyorsunuz ya, hakikaten sistem değişiyor, bunu kabul etmemiz lazım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarihte bütün gerek ve kurumlarıyla, ilkeleriyle yürürlüğe giriyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Yemin ettiği tarihte, o tarihe kadar eski sistem cari.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, sistem değişiyor ama hukuk değişmez Sayın Bakan, bu konularla ilgili olarak hukuk değişmez.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hukuk değişmiyor ki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Devletin de devamlılığı esastır yani bir aksama olmaması lazım, o arada bir boşluk olmaması lazım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – O yok işte, o boşluk oluşmuyor, bu düzenlemeyle hiçbir boşluk olmadan meseleyi çözüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum.

Evet, tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum...

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, bir söz talebim vardı.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Görüşmeler tamamlandı, şimdi madde üzerinde söz veririm.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**6771 SAYILI KANUNLA TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASINDA YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLERE UYUM SAĞLANMASI AMACIYLA ÇEŞİTLİ KANUN VE KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
KONUSUNDA YETKİ KANUNU TASARISI**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, 21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yapılan değişikliklere uyum sağlamak üzere;

a) Kamu kurum ve kuruluşlarının kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerinin düzenlenmesi,

b) Kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan tüzük, Bakanlar Kurulu, İcra Vekilleri Heyeti, İcra Vekilleri Heyeti Kararı, Bakanlar Kurulu Kararı, Bakanlar Kurulu Yönetmeliği, Hükümet, Başbakan, Başvekil, Başbakanlık, Başvekalet, sıkıyönetim, nizamname, kanun tasarısı gibi bazı ibarelerin değiştirilmesi, yürürlükten kaldırılması veya bu çerçevede kanunlar ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilgili hükümlerin yeniden düzenlenmesi,

c) Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesi,

ç) Uygulama imkânı kalmayan kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin yürürlükten kaldırılması,

d) Kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının kurulması, kaldırılması, görevleri, yetkileri, personeli ve teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması ve üst kademe kamu yöneticilerinin atanmaları ile görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesinin sağlanması; Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin hususlara dair hükümlerin düzenlenmesi ile bu bent kapsamındaki ilgili hükümlerin değiştirilmesi veya yürürlükten kaldırılması, için çeşitli kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılması hususunda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararnama çıkarma yetkisi vermektedir.

(2) Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararnameler;

a) 23/5/1928 tarihli ve 1322 sayılı Kanunların ve Nizamnamelerin Sureti Neşir ve İlanı ve Meriyet Tarihi Hakkında Kanun,

b) 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu,

c) 18/12/1953 tarihli ve 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

ç) 10/4/1967 tarihli ve 852 sayılı Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanun,

d) 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun,

e) 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

f) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,

g) 24/5/1984 tarihli ve 3011 sayılı Resmi Gazete’de Yayımlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanun,

ğ) 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13/12/1983 Gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,

h) 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,

ı) 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

i) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

j) 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

k) 31/10/1985 tarihli ve 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun,

l) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

m) 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,

n) 16/4/2003 tarihli ve 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun,

o) 16/7/2003 tarihli ve 4947 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Teşkilâtı Kanunu,

ö) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, ile diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlara ilişkin hükümlerinde yapılacak değişiklik, yürürlükten kaldırma ve yeni düzenlemeleri kapsar.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi?

Sayın Üstündağ, buyurun.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında tasarının tümü üzerinde söz istemiştin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tasarının tümü üzerinde söz verdim ve konuştunuz.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Bakanın konuştuğu bazı konular var, onunla ilgili fikirlerimizi ifade edecektik.

BAŞKAN – Böyle bir usulümüz yok.

Buyurun şimdi.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Şimdi, Sayın Başkan, bir kere usule geleceksak İç Tüzük 38’e iyi bir bakmamız lazım. Anayasa’ya aykırılıktan bahsediliyor, hem süre açısından hem kapsam açısından ki özellikle süre konusu ayrı bir sorun.

Komisyonların, İç Tüzük 38'inci maddeye göre, öncelikle Anayasa'ya aykırılığı değerlendirmesi gerekir. Aslında, tartışmaların asıl eksen bu olmasına rağmen, maalesef, bu eksen den çıkarılarak farklı noktalara gelmiştir tümü üzerindeki konuşmalar.

Devlet düzeniyle ilgili, devletin teşkilat yapılanmasıyla ilgili, kurum ve kuruluşlarla ilgili olan böyle bir düzenlemenin Anayasa Komisyonunda öncelikle ele alınması ve maddenin tümü üzerinde oylama yapılmadan önce özellikle Anayasa'ya aykırılık konusunda inceleme yapılması gerekirdi. Bu yapılmamıştır. Usuli eksikliklerden birisi budur.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan dedi ki: “Referandumla geçen düzenlemeyle Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihte zaten yürürlüktedir.”

Sayın Bakanım, bu doğru ama bununla ilgisi yok; bu kanun hükmünde kararnamenin süresiyle ilgili. Yani referandumda 91'inci maddenin, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini düzenleyen maddenin yürürlüğünün o zaman kaldırılmış olmasının bu düzenlemedeki süre konusuyla hiçbir alakası yoktur. Şu anda görüşmekte olduğumuz tasarıdaki süre, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisiyle ilgili şu anda Bakanlar Kurulunun yetkisiyle ilgilidir. Bu ayrımı özellikle yapmak gerekiyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, seçim kaybeden Cumhurbaşkanı bu yetkilere sahip olacak mı? 24'ünde seçim yapıldı veya 8 Temmuzda, 24 Hazirandan 18 Temmuza kadar yaklaşık yirmi dört günlük bir sürede yetkileri elinden alınmış, aslında başka bir Cumhurbaşkanı seçilmiş ama kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini hâlâ elinde tutan bir kişi. Bu aslında ne kadar tehlikeli bir durum arkadaşlar, bunu görmüyor musunuz? Yani seçim kaybetmiş ve bunu hazmedememiş bir adam bu kurumları ne hâle getirebilir?

Mesela bir örnek vereyim. Der ki: “Ben YSK'yi kaldırıyorum kardeşim. Güzel bir seçim yapmadı.” Ne yapacaksınız?

BAŞKAN – Siz Anayasa Komisyon Komisyonundandınız değil mi?

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, çok ciddi bir soru soruyorum.

BAŞKAN – Ben de çok ciddi size soru soruyorum, siz Anayasa Komisyonundansınız değil mi?

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Bu ciddi sorudan dolayı da...

Sayın Başkan, siz o zaman düzenlemeyi okumamışsınız.

BAŞKAN – Yok, ben Meclis Başkanını tebrik ediyorum sadece.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Siz düzenlemeyi okumamışsınız, düzenlemedeki bu boşluğu, biraz önce konuşulan konunun ne olduğunu, olayın vahametinin ne olduğunu anlamış bile değilsiniz şu anda Komisyon Başkanı olarak.

Bakınız, Cumhurbaşkanının göreve başlama tarihi kanun hükmünde kararnameyi çıkarma yetkisinin sona erdiği tarihtir ama seçim yapıldıktan sonra, seçimi kaybettikten sonra ile diğer Cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar süre bir boşluk yaratıyor.

Biz diyoruz ki bunu 24 Haziran olarak, bu kanun hükmünde çıkarma yetkisini alın, bu sorunu ortadan kaldırın, bu kadar basit.

Sayın Bakan “879 kanun tarandı, 80 de kanun hükmünde kararname tarandı, zaten bu hazırlıklar bürokratlar tarafından yapıldı.” dedi.

Bu ne demektir? Zaten sadece imzaya kalmış gibi bir duruma gelmiş. Değil mi Sayın Bakanım, bu anlama mı geliyor? Bu hazırlıklar şu anda kanun hükmünde kararname şeklinde hazır mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Çalıştık tabii ki.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – O hazırlık da yapıldığına göre, bürokratlar taradığına göre bu yapılmış durumda.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – O zaman, seçim...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen cevap vermeyiniz.

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Onun için, bu yürürlüğü 24 Hazirana çekin, bu sorunu, bu hukuki boşluğu ortadan kaldırın diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Önergemizden sonra konuşayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Memnuniyetle efendim.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler.

Geneli üzerindeki konuşmamda ifade etmiştim, bu 1’inci maddenin (2)’nci fıkrasında bazı kanunları tadat etmişiz, arkasına da “diğer” demişiz yani bir şeyi var mı yani buraya özellikle aldığımız kanunlarla ilgili kapsamlı bir değişiklik mi yapılacak onu...

Teşekkür ederim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, izniniz olursa...

Sayın Kalaycı sordu ama ben cevap verirken o kısmı unuttum. Şimdi, 1’inci maddenin (1)’inci fıkrası esasında bu kanunun hangi maksatla düzenlendiğini çok net gösteriyor. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda yapılan değişikliklere uyum sağlamak üzere biz bu kapsamdaki değişiklikleri...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bakin, (1)’inci fıkra ile ilgili konuşacaksak, müsaade edin, bir önerge var, onu okutayım, ondan sonra açıklama alayım sizden.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Peki, tamam.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 1’inci maddesinin son fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Zekeriya Temizel

Bülent Kuşoğlu

Lale Karabıyık

İzmir

Ankara

Bursa

Utku Çakırözer

Musa Çam

Kadim Durmaz

Eskişehir

İzmir

Tokat

BAŞKAN - Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Katılmıyorsanız öncelikle Sayın Temizel’den bir açıklama alayım.

Buyurun Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aynı şeyleri tekrar etmeme adına durumu özetleyerek ve doğrudan doğruya Anayasa’ya bağlı kalarak neden bu önergeyi verdiğimizizi açıklamaya çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini Bakanlar Kuruluna tanıyan 91'inci madde, yetki kanunlarının ilkelerinin, kapsamının, amacının, kullanma süresinin ve süresi içerisinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını belirtmesini istiyor yani kesin olarak kapsam, ilke, süre. Kapsam konusunda özellikle Anayasa değişikliğinden sonra teknik olarak da zorunlu olan bu yeni sistem içerisinde yeni olmayan kurumların ayıklanmasıyla ilgili düzenlemeler yapılacak. Bir itiraz yok. Bu konuda bir yetki kanunu düzenlenir, bunların hepsi temizlenir. Ancak Anayasa bu konuda yapılacak düzenlemeyle ilgili emredici bir hüküm koymuş içerisinde, demiş ki: "Referandumdan sonra -yani 27/4/2017 tarihinden itibaren- altı ay içerisinde bu düzenlemeleri yapın."

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onu izah ettik, o düzenleme süresidir.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, düzenleme süresi falan değildir, kesindir, "yapılır" diyor. Ondan sonra geçen altı ay ne süresidir?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Hak düşürücü bir süre değildir.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ondan sonra yapılan altı ay ne süresidir? Altı ay da geçmiş, bir yıl olmuş. Dolayısıyla burada sürenin, daha doğrusu buradaki düzenlemenin, kanun hükmündeki kararnamelerin yapılması ve Mecliste görüşülmesiyle ilgili olarak gerçek anlamıyla bir süre konulmuş. Yani bu erken seçim olmamış olsa iki buçuk sene bekleyecek miydik bütün bunların hepsinin yapılması için, nasıl olsa hak düşürücü bir süre değildir diye?

Bunun dışında burada asıl söylemeye çalıştığımız olay kapsamla ilgilidir. Kapsamda 19 tane maddeyi yazıyorsunuz, sıralıyorsunuz, sıralıyorsunuz, geliyorsunuz -orada personelle ilgili düzenlemeler için de bir hüküm koymuşsunuz, yukarıda ama o ayrı bir konu, ona şu anda burada girmiyoruz- ondan sonra geliyorsunuz, en son fıkrada "...diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen hususlara ilişkin hükümlerinde yapılacak değişiklik, yürürlükten kaldırma ve yeni düzenlemeleri..." "Yeni düzenlemeler" diye bir hüküm var burada. Yeni düzenlemeler de yapacaksınız ama bu düzenlemelerin ne olduğunu burada söylemeyeceksiniz.

Anayasa Mahkemesinin daha önceden vermiş olduğu bir tane karardan bu maddenin ne şekilde Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edildiğini okuyayım yetsin. Anayasa Mahkemesinin 1998/64, 1990/2 sayılı Kararı: "Anayasa'nın 91. maddesi Yetki Yasası'nda Bakanlar Kurulu'na verilen yetkinin amacı, kapsamı ve ilkelerinin de belirlenmesi zorunlu kılınmıştır. Kanun Hükmündeki Kararnamenin amacı ve kapsamı da geniş içerikli, her yöne çekilebilecek, yuvarlak ve genel anlatımlarla gösterilmemeli – yuvarlak, genel anlatımlarla gösterilmemeli- değişik yorumlamaya elverişli olmamalıdır." Bu, Anayasa Mahkemesinin kararı, 91'inci maddeyi yorumlayan karar bu. "Yetki yasasında güdülen amacın Bakanlar Kurulunun ivedi çözümler getirmesi ya da kısa sürede etkin önlemler alması için yetkilendirilmesi değildir." "Olmayıp" diye devam ediyor ama ben burada bunu özel olarak vurguluyorum. Yani kısa süre içerisinde ivedi olarak şunları yapacağız, bir yetki kararnamesi verelim olayı değildir, böyle bir amacı yoktur 91'inci maddedeki kararnamenin. "Uzun ve yoğun çalışmaları gerektiren bir alanda yürütme organına kolaylık sağlamak -yani bunlarla ilgili çalışmalar- verilen yetkinin amaç, kapsam ve ilkeler açısından sınırları kesin çizgilerle gösterilmemiştir. Amaç ve kapsam çok geniş ve genel anlatımlarla belirtildiğinden verilen yetki amaç ve kapsam bakımından sınırsız görülmektedir. Dolayısıyla iptaline karar verilmiştir."

Anayasa Mahkemesi bunu böyle yorumluyor, biz de bunu böyle yorumluyoruz. Diğer 19 maddeyle ilgili bir şey demiyoruz ama buradaki yuvarlak, ne anlama geldiği... Maddenin burada bulundurulmasının gereken düzenlemelerin yapılmasıyla ilgili olarak çok geniş bir alan tanınmasının

Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyoruz. Bu çıkarıldığı takdirde diğeriyle ilgili düzenlemenin herhangi bir sorun yaratmayacağını söylüyoruz. Yani zaten Anayasa'yı çiğneye çiğneye gidiyoruz, hiç değilse kanun hükmündeki kararname yetkisini verirken sınırını çok net olarak belirleyelim diyoruz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Temizel.

Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Birleştirerek hem Sayın Kalaycı'nın hem de Sayın Bakanımın sorusunu birlikte cevaplamak isterim.

Tabii, (1)'inci fıkrada “uyum sağlamak üzere” diyor. Şimdi, sizin dediğiniz (2)'nci fıkranın son kısmındaki değiştirme, yürürlükten kaldırma ve düzenleme konusu da uyum sağlamakla sınırlıdır. Yani neden? Çünkü bazen sizin değiştirmeniz gerekiyor yeni sisteme uyum maksadıyla, bazen da ihtiyaç yok, artık kaldırmanız gerekiyor ama bazen de o yeni sisteme uygun orada bir düzenleme yapma ihtiyacı var. Şimdi, bunun sınırı tamamen uyum. Hangi maddelere? Anayasa'da 16 Nisanda kabul edilen değişiklik maddelerine uyum maksadıyla yapılacak yeni düzenlemeleri kastediyor. Bu, sınırsız bir yetki kesinlikle değil, uyumla sınırlı bir yetkilidir.

İki: Burada sayılan kanun isimleri var. Bildiğiniz gibi, 1961 Anayasası'nda bu yetki kanunlarında kanunlar tek tek sayılıyordu, hangi kanununda yaparsanız öyle ama daha sonra 82 Anayasası buna yer vermedi. Bunun üzerine yeni uygulamalarda bazen böyle kanunları sayıyorlar.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Okuduğum karar 1988 ve 1990 tarihli.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Onu demiyorum ben, o kararı demiyorum, o şeylerde Kalaycı'nın sorusuyla ilgili söylüyorum.

Şimdi, bazıları böyle saymış, bazıları birkaç örnek saymış, sonra “benzer”, “diğer kanunlar gibi” denilmiş. Şimdi, biz bütün kanunları burada saymış olsaydık tam 14 sayfa tutuyor arkadaşlar, 14 sayfa. Biz burada amacı çok net ortaya koymuşuz, diyoruz ki: “Bu amaçla şu kapsamda işleri yapacağız.” “Örnek olarak nedir?” denildiğinde de bazı kanunları örnek olarak saydık, diğer kanunları burada ayrıca zikretme gereği duymadık çünkü buradaki tahsis edilen şey sadece Anayasa değişikliklerine uyum sağlamak maksadıyla.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Örnek vererek kanun maddesi yapılmaz.

BAŞKAN – Tam da bu konuda itiraz zaten Sayın Bakanım, tam da bu konuda itiraz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Şimdi, Anayasa Mahkemesinin bir kararı...

BAŞKAN – “Keşke 14 sayfa olsaydı.” diyor arkadaşlarımız.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Ya, arkadaşlar, bakın, Anayasa Mahkemesi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne mahzuru olurdu Sayın Bakan, ne olurdu ki?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Bir mahzuru yok da Anayasa Mahkemesinden de biz istifade ettik. Anayasa Mahkemesi 2011'deki yetki yasasında yapılan bir inceleme üzerine şöyle bir karar veriyor: Okumuyorum. 2011/147 Karar, diyor ki “Bu nedenle dava konusu yasa kurallarında bir kısım kanunların isimleri sıralandıktan sonra belirlenen bu iki konuyla ilgili diğer kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde de değişiklik yapılabileceğinin ifade edilmiş olması konunun belirli olmadığı iddiasına dayanak teşkil edebilecek bir husus değildir. Zira konu ve kapsamın belirtilmiş olması kaydıyla belirlenen bu konu ve kapsamın sınırları içine hangi yasa ya

Plan ve Bütçe Komisyonu

10.05.2018

T: 48

O: 1

da kanun hükmünde karamamelerin girdiğinin yetki yasasında sayma yönüyle gösterilmesi şart değildir.” Yani biz esasında buna bu nedenle ihtiyaç duymadık. Hiç yazmasak da olurdu ancak bir uygulamaya uyum sağlamak maksadıyla yazıldı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

İlkeler ve yetki süresi

MADDE 2- (1) Bakanlar Kurulu bu Kanuna göre verilen yetkiyi kullanırken; yürürlükteki kanun ve kanun hükmünde karamamelerin ilgili hükümlerinin 6771 sayılı Kanuna uyumlu hale getirilmesini, kamu hizmetlerinin verimli, süratli ve etkin bir şekilde yürütülmesi ile hizmetin özelliği ve gereklerine uygun düzenlemeler yapılmasını, atama ve görevde yükselmede kariyer ve liyakat esasları ile nitelikli personel istihdamının esas alınmasını, kamu hizmetlerinde iş bölümü ve koordinasyonun sağlanmasını, benzer hizmetlerin tek kuruluş veya birim tarafından yürütülmesini ve kaynak kullanımında israfın önlenmesini göz önünde bulundurur.

(2) Bakanlar Kuruluna verilen yetki, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının yemin ederek göreve başladığı tarihe kadar geçerlidir. Bu süre içinde Bakanlar Kurulu birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki adet önerge vardır, sırasıyla okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/949) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “6771 sayılı Kanuna” ibaresinin “6771 sayılı Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında yapılan değişikliklerle” şeklinde değiştirilmesini, ikinci fıkrasında yer alan “yemin ederek” ibaresinin “andiçerek” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Emine Nur Günay

Eskişehir

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı’nın 2’nci maddesinin (2)’nci fıkrasında yer alan “Cumhurbaşkanının yemin ederek göreve başladığı tarihe kadar” ibaresinin “24/6/2018 tarihine kadar” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Zekeriya Temizel

Bülent Kuşoğlu

Lale Karabıyık

İzmir

Ankara

Bursa

Utçu Çakırözler

Musa Çam

Kadim Durmaz

Eskişehir

İzmir

Tokat

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Katılmıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Arkadaşlarımın defalarca dile getirdiği bir hususun önergeye dönüştürülmüş şekli.

Değerli arkadaşlar, burada biz Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ilgili olarak yapılan düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığının yemininden sonra yürürlüğe girmesine ilişkin herhangi bir itiraz dercetmiyoruz. Bu doğru, bu olacak zaten, başka bir şekli yok. Bizim burada söylediğimiz olay, verdiğimiz yetki, Bakanlar Kuruluna verilen yetki. Biz burada Bakanlar Kuruluna yetki veriyoruz. 91’inci maddede diyor ki: “Siz verdiğiniz yetkinin kullanma süresini belirtin.”

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Burada o yapılıyor zaten.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, bu yapılmıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Süresi belirsiz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – “Süre” dedğiniz o, tanımlanmaz. Süre belirli mi şimdi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, değil. Hangi tarihte? Yok. Olmaz Sayın Bakanım, onun için söylüyorum. Burada süre belirlemesi diye bir olay yok. Süre dedğiniz olay, eğer kanun yapıyorsanız... Böyle şey mi olur? Yani, “Geçmiş, bıldır yapılan seçimler.” diye bir ifade kullanabilir misiniz?

BAŞKAN – “30 Temmuz” denilebilir mi yani mesela?

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Ya da geçen kurban bayramındaki süreyi atabilir misiniz? Öyle şey mi olur?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – İlanihaye yemin beklemes, o belli.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır Sayın Bakanım, bu olmaz yani ellerinizi kaldırırsanız olur.

Şimdi, çok net olarak şunu ifade ediyorum: Yasalardan kesin olması, uygulanabilir olması, o tarihte herhangi bir şey olmadığı zaman boşluk yaratmaması, bütün bunların hepsi yasa yapmanın temel ilkeleridir. Böyle bir Anayasa değişikliği yapıyorsunuz, sistem değişikliği yapıyorsunuz, Bakanlar Kuruluna yetki veriyorsunuz. Bunlarla ilgili düzenlemeleri yap, yapılan düzenlemelerin hepsi Cumhurbaşkanının yemin ettikten sonra yürürlüğe girecektir, onlarla ilgili bir sorun yok ama Bakanlar Kurulunun yetkisi sınırsız olamaz. Varsayın ki şu anda yetki verdiniz, seçimler ertelendi herhangi bir nedenle -Allah göstermesin- ne olacak? Bakanlar Kurulu ilanihaye bu yetkiyi mi kullanacak yeni seçim yapılana kadar? Yani mantıksızlık ortalıkta. Sayın Bakanım, bu şekildeki bir ifadeyle eğer bunları böyle yapıyorsanız o zaman buraya da getirmeyin. “Ya biz Anayasa yerine de yemin getiriyoruz.” deyip yapabilirsiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Bakanım, Anayasa ne diyor? “Bakanlar Kurulunun görevinin sona ermesi, istifası, seçimlerin yenilenmesi bu yetkiyi sonlandırmaz.” Ben demiyorum, Anayasa diyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Bakanım, Anayasa “Yenisi göreve gelene kadar eskilerinin görevi devam eder.” der idarenin devamlılığı ilkesi gereği olarak. Burada verdiğiniz yetki Bakanlar Kurulunun süresiyle ilgili değil, verdiğiniz kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin süresi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Evet.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bu yetki Bakanlar Kurulunun sürekli sırtındaki bir yetki değil ki. Veriyorsunuz, kullanıyor, bitiyor, bu da bitecek. Dolayısıyla biten bir yetki idarenin sürekliliğinde olmaz.

BAŞKAN – Mesela “30 Temmuz” denilebilir Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Diyemezsiniz.

BAŞKAN – Diyemiyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – İyi niyet yok burada.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEKİR BOZDAĞ (Yozgat) – Sayın Başkanım, burada bir tarih yazmanın zorluğu var yani bir tarih yazmanın. Yani yoksa biz de elbette biliyoruz buraya bir tarih yazmayı ama Anayasa yazmıyor, diyor ki: “Cumhurbaşkanının yemin ettiği tarih yeni sistemin yürürlüğe girdiği tarihtir.” O da yazmıyor. Şimdi, burada bir zorunluluk var, bir. İkincisi de yürürlükteki kanun “süre” diyor. Yani bu süreyi siz tarih koyarak da tayin edebilirsiniz ya da şu anda olduğu gibi bir olaya bağlı olarak da süreyi tayin edebilirsiniz.

BAŞKAN – Peki, Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başbakan Yardımcım, 91’de Bakanlar Kuruluna verilen yetki, önceden verilen ve belli bir tarihe kadar olan yetki Bakanlar Kurulunun düşmesi hâlinde, düşürülmesi hâlinde veya yasama döneminin bitmesi hâlinde o yetkinin sona ermeyeceğini ama tarihin belli olacağını söylüyor. Bizim durumumuz farklı, biz belli bir tarih koyacağız burada, bu Hükûmet hangi tarihte giderse gitsin o tarihe kadar. Yani burada önemli olan tarihi belirlememiz. Bu dediğiniz 91’deki yetkide de bir tarih var ama “Bakanlar Kurulu istifa ederse, düşürülürse veya erken seçime giderse o yetki ortadan kalkmıyor.” diyor, farklı, tamamen farklı. Bir tarih belli etmemiz gerekiyor yani.

BAŞKAN – Sayın Gökdağ...

MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Ben şunu öğrenmek istiyorum: Şimdi, belirsiz tarihin yani Cumhurbaşkanının yemin tarihinin sakıncalarını Sevgili Zekeriya Temizel, Sayın Kuşoğlu, diğer arkadaşlarımız söyledi, tekrar etmek istemiyorum. Peki, sizce buna bir tarih koymak yani “24 Haziran tarihi” demenin sakıncası ne, neden böyle bir şey yapmıyorsunuz? Şimdi, biz bütün sakıncayı söylüyoruz, diyoruz ki: Seçimi kaybetmiş bir Hükûmetin kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin olması sakıncalı diyoruz. Seçim ertelendi, ilanıhaye böyle bir yetkinin olması sakıncalı diyoruz. Sizce 24 Hazirana kadar süre konulmasının sakıncası ne?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Bakan tarafından ifade edilen, yapılan açıklamada bence şöyle bir göz ardı edilen nokta var: Kanun hükmünde kararname yetkisidir kaldırılacak olan yani 91’nci madde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisine ilişkindir ve bunun belirli bir süreyle sınırlı olması, herhangi bir şekilde Hükûmetin faaliyetten alıkonulması anlamına da gelmez. Sınırlanan tek yetki, kanun hükmünde çıkarma yetkisidir. Bu yanıyla da belirgin bir tarihin olması yine Anayasa hükmüdür.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 3- (I) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, görüşülmekte olan tasarı metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin 10 Mayıs Perşembe bugün saat 13.00'e kadar verilmesini, özel sözcüler olarak Abdullah Nejat Koçer, Emine Nur Günay, Şirin Ünal, İbrahim Aydın, Ayşe Keşir, Cemal Öztürk, İbrahim Aydemir, Ejder Açıkkanı'nın belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.40

